

KVARTÓ SZÓ

TARTALOM

Tavaszy Sándor: Krisztus megtestesülése. — IGY SZÓL AZ ÚR. Cz J: Szóró lapát Új bor, új edényben. — M. Nagy Ottó: Készülődés az Úr asztalához. — EGYHÁZUNK MUNKÁJA. László Dezső: Egyházunk Ifjúsági munkájának jelen állása. — Egyházkerületi Lelkészertekezletünk egy évi munkája. — Zágony Anna: Nőszövetségi munkánk seregszemléje. — EGYHÁZI RÓNIKA. B. S: Román egyházi alakulatok gyűlései. — KERESZTYÉN KRITIKA. Ö.: Látási hibáink. — Tavaszzy Sándor: Egyházunk új munkája. — KÉZ A KÉZBEN. — IRODALOM ÉS MŰVÉSZET. — HIREINK.

KERESZTI: DR. TAVASZYSÁNDOR

1937

Megjelent!

Az 1938. évre

Megjelent!

A csendes óra és családi áhitat könyve

A minden napra szóló igemagyarázatokat és imádságokat református népünk minden rétege használhatja.

A 380 oldalas könyv ára izléses kiállításban 28 Lei.

Leszakithatós bibliai tömbnaptár

az 1938. évre. — A minden napra igemagyarázatot, imádságot és éneket tartalmazó tömbnaptár falra akasztható, vagy íróasztalra állítható, művészi kivitelű kemény hátlappal 48 Lei.

Kagawa

a nagy japán keresztyén. Irta: Imre Lajos. Ára 8 Lei.

Moody Dwight

Mozaikok egy világmisszionárius életéből. Irta: Dr. Horváth Jenő. Ára 6 Lei.

A mi dalaink

ifjúsági daloskönyv második bővített kiadása. Ára 15 Lei.

Dr. Ravasz László:

Hazafelé.

Elmélkedések és imádságok nők számára. Finom indiai papíron előállítva ára: **200 Lei.**

Hit és engedelmesség

Prédikációk, beszédek, cikkek, előadások. 350 oldal. Ára 180 Lei.

DR. NAGY GÉZA:

Akik kösziklára építettek.

Ára 150 Lei.

Zengjen hálaének

A VII-ik bővített kiadás tartalmazza a régi énekeken kívül a pályadíjat nyert IKE indulót, valamint 25 újabb éneket. Ára 10 L.

Megrendelhetők az Ifjú Érdély kiadóhivatalában, Cluj, Ref. Theologia.

KIÁLTÓ SZÓ

SZERKESZTI: DR. TAVASZY SÁNDOR // FŐMUNKATÁRSÁK: BIRÓ SÁNDOR ÉS LÁSZLÓ DEZSŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, CALEA VICTORIEI 38. SZÁM.

Kéziratok, előfizetési díjak ide küldendők. — Előfizetési díja félévre 50 Lei, egész évre 100 Lei.

XI. ÉVFOLYAM

1937. DECEMBER.

12. SZÁM.

Krisztus megtestesülése.

A magyar „karácsony” név az „incarnatio” latin kifejezésből eredt és annyit jelent, mint „megtestesülés”. A karácsony név tehát magában foglalja ennek az üdött ünnepnek igazi jelentését: Krisztus megtestesült! A karácsony ennél fogva nem egy üdött, jólelkű embernek: a Názáreti Jézusnak a születésnapja, hanem a Krisztus megtestesülésének az időpontja.

Istenről egyedül Isten illetékes nyilatkozni. Istennek ez az önmagáról szóló nyilatkozata az ő kijelentéséből ismeretes. Isten pedig úgy jelentette ki magát, mint Teremtő Atya, mint Megváltó-Fiu és mint Megszentelő Lélek. Csak ebben a három fősugárban tudunk szembenézni Istennel, különben elvakultan állunk az ő fensége előtt s csak emberi gondolatokat tudunk Óröla alkotni.

A karácsony rendkívüli jelentősége abban rejlik, hogy Isten, mint örök megváltó-akarát belépett ebbe a világba, emberi formát öltött magára, csak azért, hogy minket, embereket elérjen és mi is, emberek elérjük Őt. Aki nem tudja Krisztusban felismerni Istennek személyessé vált üdvözítő akarátát, amely a Jézus emberi mivoltában megtestesült, az csak a saját illuzióinak és egyéni hangulatainak szövevényében ringatja magát.

A megtestesülés azonban nemcsak annyit jelent, hogy Krisztus emberi formát öltött magára, hanem ennél sokkal többet. Jelenti azt, hogy belépett ebbe a földi világba és magára vette az emberi életnek minden terhét és nyomorúságát s azokba öltözötten mutatta meg az Isten akarata szerint való igazi embert és ábrázolta ki egyszersmind az emberi életnek a szenvedései és próbái között Isten tökéletes akarátát. Krisztus elment a lehetséges emberi szenvedések ama utolsó pontjára, ameddig az ember, akármennyit is szenvedjen, soha eljutni nem tud. Elment a pokoli szenvedések határáig, mert magára vette az egész emberiség bűnét megillető büntetéseket s ezzel elvette a bűn átkát s kibéklítette Istent az emberrel. — Ime, ez a mi hitünk nagy titka és ez a karácsony nagy titka is.

Ez a mi hitünk nem foszt meg minket a karácsony üdött, szent hangulatától, de mélyebbé és fundamentosabbá teszi azt. Tudjuk, hogy nem egy elmuló ünnepi hangulat az, amit nekem a karácsony ad, hanem szent és győzelmes bizonyosság afelől, hogy Isten nem hagyott minket magunkra, hanem olyan Prófétát adott nekünk, aki a mi válságunk felől az Istennek titkos tanácsát és akarátát tökéletesen kijelentette; és olyan Főpapot, aki az ő testének egyszeri áldozatával minket megváltott és érettünk az Atya előtt könyörgésével szüntelenül közbenjár; és olyan Királyt, aki minket Igéjével és Szentlelkével kormányoz és a nekünk szerzett válságban oltalmaz és megtart.

Ha így tudjuk tekinteni a karácsonyt és így tudunk hinni a karácsonyi eseményben, úgy van értelme karácsonyt ünnepelni, különben csak elmuló hangulatok rózsaszín ködében járunk!

TAVASZY SÁNDOR.

„IGY SZÓLAZ ÚR“

Szóró lapát.

(Máté 3:12.)

Keresztelő János mondja, hogy Jézus kezében szóró lapáttal fog közénk jönni. Ez a lapáttal jövés azt jelenti képletesen, hogy maga Jézus az emberiséget kétfelé fogja választani: vagy az örökéletre, vagy a megsemmisülésre. Mert van különbség jó és gonosz ember között. Az övéit magához veszi, mint ahogy a csűrbe betakarítják a hasznos magvakat; akiket pedig nem ismer el övéinek, elveti magától. S az, mint a polyva az olthatatlan tűzben — megsemmisül.

A „szórólapát“ Jézus kezében teljes rendelkezési jogának a kifejezője, annak jele. Aki az Ő lapátjára kerül, az szint vall. Afelelt Jézus dönt. Jézus példázata szerint (Mt. 13:30) a szétválasztás az élet után, a földi halál után lesz, a lelkek aratása napján. Az életben együtt nő az aratásig a búzával a konkoly is. Nem tudjuk, miért nem tudhatjuk, pedig sokszor szeretnők megtudni, hogy melyik a valódi, melyik a hamis, melyik a búzaszem s melyik a konkoly. Ennek tudása nem mireánk tartozik. A nagy aratáskor az aratók, Isten követői majd segédkeznek kiválogatni s Jézus a kezében szórólapáttal vagy jobbra, vagy balra vet bennünket. Kegyelme vagy igazsága szerint... mert az ő kezében van a szórólapát. Életünkkel rendelkezik, mint mindenki életével, mert mindenkiért szenvedett s vásárolt meg bennünket a halál karjai közül. Ezért kezébe tette le Isten sorsunkat s akin akar, azon könyörül... mert mind halálra valók vagyunk. Ott lesz majd a tiszta búza között a bűnös, a vámszedő, a bűne miatt szenvedő publikánus. Ott lesz a polyva közt sok olyan társunk, akikről azt hitük s talán mindenki azt hitte, hogy jó búzaszem; ott lesz a kegyeskedő, magát másnak mutató, a csak magának tömjénező, azok között, kiket Jézus elvetett. Mi is ott leszünk vagy a búza, vagy a polyva között. S milyen jó, hogy az ítélet nem emberek szerinti. Milyen jó, hogy mi Jézus Krisztus szeretetében, kegyelmében bizhatunk. Milyen nagy kegyelem, hogy Őt fel-emelt fővel várhatjuk bíránkul, mert tudjuk, hogy szeret. Jobban szeret, mint amennyire bűnünket utálja. A döntés titokban már megtörtént felettünk, de ott lesz nyilvánvalóvá az esztendő, napok végén.

Az Isten döntéséről ha pozitív tudásunk nincs is, mégis sejtésünk lehet, mert életünkben jelek mutatkoznak. Aszerint, amint az ember földi életében mindinkább Isten kegyelmére építi életét, vagy saját magára, aszerint, amint Istenben bízik, vagy csak a véletlen szerencsében, amint Istennek adja meg a tiszteletet,

vagy magának tartja meg azt, aszerint Istenhez tartozik vagy Tőle elidegenül. Vagy elégedetleneke vagyunk magunkkal, munkánkkal, cselekedeteinkkel szemben látván a törvényt, melynek beteljesedése, betöltése a szeretet, — s nem feledjük, hogy mi nem tudunk eleget tenni ennek vagy mindenképen magunkat akarjuk igazolni, Isten vádjával szemben mentegezni... Eszerint már Jézus különbséget tesz közöttünk. Még ad alkalmat, hogy minden mássá legyen, hisz szórólapátjával még ma nem jött el. De ha eljön s az idő közel, a végső döntést fogja adni, melyen soha senki sem tud változtatni.

Cz. J.

Új bor új edényben.

(Márk 2:22.)

A bor itt drága tartalmat jelent, amit megfelelő, hozzá illő edényben kell tartani... A bor pl. szemben a vízzel erőt, összetételével különbséget jelent... Az „új bor“ magát Jézus-Krisztust. Az edény pedig bennünket embereket példáz, hiszen mi a Széntlélek-Isten templomai vagyunk. Hozzánk, nekünk küldte el Fiát. Az új bor új edényt kíván. Jézus a megtért, megváltott, megigazult, megszentelt emberben akar lakozni. Ennek a hitnek valóságát és nagyságát Ő ébreszti fel bennünk kegyelme által. Éppen ott akar átalakítani bennünket, egyházunkat, népünket, ahol mi legkevésbé gondolnók vagy legkevésbé látnók szükségét: bensőnkben, szellemi lényünkben, az egyházat eddigi lelkületében, népünket magvában. Igen, mert Ő minket, egyházunkat, népünket nem megjavítani, kiigazítani, kitatarozni akarja, hanem egészen és mindenestől újjá akarja teremteni, egészen újat akar, újból akarja teremteni. Mi az Isten képére teremtettünk, de ezt a képet a bűn eltorzította. Az igazi megújulás (reformáció) kezdete és vége az eredeti képnek, az elnemrontottnak a visszaállítása. Ez fejezi ki a magunk, egyházunk s egyuttal egész népünk megújulásának isteni ígérését, aminek megvalósulásában nekünk bizakodnunk kell.

A „Megújulás“: egymás terhének hordozása, Krisztus törvényének betöltése. A Galata levél (6:2.) szerint egymás gyengeségének, hibáinak elszenvadását, jó lélekkel eltűrését teherhordozásban közös segítségnyújtást rendelte el Isten. Mert ha erre készek vagyunk, akkor a gazdaságilag gyengének teherhordozására is készek vagyunk... Ennek a valósága mérhetetlen isteni kegyelemben gyökerezik s Jézus-Krisztusban jelent meg; Ő hordozta a terhek terhét: a Bűnt, az egész világ bűnét,

Mi mind hiába hánytorgatjuk fel egymásnak bűnét, hiába világlítjuk meg annak mélységét és rutságát, félelmes, kárhuzatos voltát — nekünk s elsősorban nekünk új edényekké kell lennünk s azután másoknak is segítségére kell mennünk, hogy ők is új edényekké lehessenek.

Ez a hiterősítés által történik: tett és beszéd, isteni telről bizonyoságottevő beszéd által. A valót, az igazat bizony meg kell mondanunk, de a szétszaggatott lelkivilágunk nagy nyomorúságát még ezzel át nem hidaltuk, a bajt meg nem szüntettük. A közös nyomorúságunkat áthidalni tudó erő mégis nem a folytonos vádolásban, az igazság megállapításában és szeretetlenségében van, hanem a hit mélyén nyugszik. Ott regenerálódik. A megújult hit abban áll, hogy lelkünk mélyén elismerjük, el tudjuk ismerni Isten kegyelme folytán Jézus-Krisztus egyetlen áldozatának tökéletes és elégséges voltát, tudjuk, hogy megváltónk bűnein-

ket, miknek átka folytán eltávolodtunk — elhordozta s felettük diadalmaskodott. Ez erő számunkra. Ez a hit megújít és képesít az új bornak, az isteni tartalomnak a befogadására: Jézus szívünkbezáására. Ez a hit a létharcainak törvényét áttöri. Ennek világánál látjuk, belátjuk egyfelől közös bűnünket, mely közös romlásunk alapja s másfelől a Jézus megváltásának tényét, mely mindnyájánkat egy közös karral átölel.

Az új bor Jézus, az új edény a hit által megújult ember, egyház, nép, a mindenségig. Új edényre van szükségünk, mert Jézus-Krisztus akar lenni minden mindenkben. Cz. J.

Készület az Úr asztalához.

Ige: I. Kor. 11:28–29. v.

Minden esetben, amikor az Úr szent vacsorájával való élésre alkalom nyílik, felvetődik előtünk a kérdés: Vehetem-e a szent jegyeket? A kérdés nem afelől szól, hogy vegyem-e vagy sem, van-e kedvem hozzá vagy pedig nincs. A keresztyén ember e tekintetben nem tetszése szerint igazodik. Ha veheti, veszi az úri szent vacsorát. A kérdés éppen az, hogy *veheti-e, szabad-e* odajárulnia az Úr asztalához. Nem is maga veti fel magának ezt a kérdést, hanem Isten igéje. Apostoli szó hív fel önmagunk megpróbáldására, megvizsgálására, Isten előtt való kötelességgé téve azt.

Jól figyeljük meg, hogy mit kíván az apostol: először azt, hogy *vizsgálja meg ki ki magát*, azután pedig azt, hogy *vegye a kenyeret és az Úr poharát méltó módon*. Arról nem szól, hogy nem kell venni, hanem csak azt emeli ki, hogy *vizsgálat után és méltó módon* kell venni, mert különben ebből a szent és áldott dologból kárhozat származik. A vizsgálat tehát nem arra szolgál, hogy ne vegyünk úrvacsorát, hanem arra, hogy *vegyünk és pedig méltó módon*, nem akárhogy, *haszonnal* és nem kárral. Ha nem élünk az Úr szent vacsorájával, ellenszegtülünk Krisztus kifejezett akaratának, elutasítjuk jóitéményeit és mintegy kizárjuk magunkat az Ő követőinek közösségéből. Keresztyén ember csak a legnagyobb szükségből, elháríthatatlan akadály esetén marad el az Úr asztalától.

Miért szükséges tehát a saját magunk megvizsgálása? Egy nagy kísértésnek elhárítására. Ez a kísértés az, hogy mi hajlandók vagyunk magát az úrvacsorát minden további nélkül felvenni, azzal a gondolattal, hogy Isten előtt kedves már az, hogy mi úrvacsorát veszünk, akárhogy tesszük is azt. Nem is gondolunk arra, hogy Isten előtt *lehet* utálatos az úrvacsoravétel is, ha az nem méltó módon, nem az Ő akaratára szerint történik, *lehet* veszélyes, származhatik *kár* belőle, sőt egyenesen Isten *ítéletét* vonhatjuk magunkra az úrvacsora méltatlan

vételével. Az ige szerint való önvizsgálat erre a váratlan lehetőségre figyelmeztet, nehogy hamis hitben ringassuk magunkat és egyuttal feltárta a Krisztus szerint való lehetőséget, az *áldással és haszonnal* való odajárulást.

Mire terjed ki ez a vizsgálat? Két dologra: egyfelől arra, hogy *mit kell látnom az úrvacsorában*, másfelől arra, hogy *miért veszem azt*, miért élek vele. Ez a kettő határozza meg döntően azt a módot, *ahogyan* én az úrvacsorával élek.

Mit kell látnom az úrvacsorában? Mutatja, hirdeti nekem és erősíti bennem *Istennek* a mi Urunk Jézus Krisztusban felém forduló meghálálhatatlan *kegyelmét*. Az úrvacsorán keresztül az én Uram, az érettem megfeszített és feltámadott Krisztus keres közösséget velem, hogy jóitéményeiben részesültem. Amiről addig csak a hirdetett igében hallottam, az úrvacsorában *még emberibb*, még érzékibb formában és módon jelenik meg számomra. Nemcsak a *fülellemmel* hallok Krisztus áldozatáról és az abban felém forduló megtartó kegyelemről, hanem a *szemem* is látja testének és vérének jegyeit, sőt a *kenyeret és bort* fogyasztó *testemmel* is biztosítékot nyerek, hogy mindez kétségtelenül személy szerint *redm is* vonatkozhatik, Krisztus, akin kívül nincs megtartóm, igéje és Szentlelke által engem is ujjászúl, az én bűneimet is megbocsátja és engem is részesít az örök életben, olyan biztosan, ahogyan a kenyeret eszem és a bort iszom.

Miért veszem az úri szent vacsorát? Azért, mert *Krisztus ezt kívánja* az Ő üdvösséget szerző halála emlékezetére és hirdetésére. *Akaratának* engedelmeskedem azzal, hogy odajárulok. Elismerem és vallást teszek arról, hogy az Ő kegyelmére és szabadítására *szükségem van*, sőt csakis arra van szükségem. A nyomorúságom és a hitem gyöngesége hajt oda, a bűn nyomorúsága, melyet *csak Krisztus*, egyedül Krisztus szüntethet meg és a hitem gyenge-

sége, amelyet egyedül Ő erősíthet meg bennem újból és újból.

Hogyan járulok oda? Az én Uram az, aki elé megyek, akivel találkozom. Hitem szemei egy pillanatig sem téveszthetik magok elől, nem akarok tudni másról és nem tekinthetek másra. Feléje vezető utamban a hálás engedelmesseg jeleit próbálom adni, teljesítve azt, amit tőlem kíván és amit nekem parancsol. Tudom azt is, hogy ha ez sikerül, az is tőle ered, az Ő kegyelmének ajándéka, gyümölcse.

A bűnbánat napjai az úrvacsoravétel előtt arra szolgálnak, hogy hangozzék felénk *Isten igéje*, mely megismertet a mi nyomorúságunkkal, bűnbánatot ébreszt bennünk a bocsánattal közelebb Krisztus előtt. Napról-napra nemet kell mondanunk a bűnnek, megutálva fordulni el tőle és örömmel dönteni Isten kitért kegyelme mellett, buzgó imádsággal kérve, hogy Isten, aki egyedül tehet méltóvá, tegyen méltó vendégeivé az Ő asztalának. Aki igazán megvizsgálta magát, az csak arra a megállapításra juthat a legkomolyabb készüllet végén is, hogy még jobban látja bűneinek terhét és még inkább sóvárog a szabadulás után. Örömmel hallja az Úr asztalától a hívó szót: *Jöjjetek, ti bűnösök*, akik még most sem találtok magatokban semmi, de *semmi* jót, ami miatt méltónak, érdemesnek tarthatnátok magatokat Isten kegyelmére. *Én reátok várok, hogy tápláljalak benneteket az örök életre.*

M. Nagy Ottó

A Kolozsvárt megjelenő „*Katolikus Világ*” folyó évi novemberi számában jelent meg az alábbi szószerinti közlemény:

Örök tiltakozás.

Az egész napos lóhátozás megtört. Missziós körutról jövök. Kiültem a folyópartra egy kis hűs levegőre. A szeptemberi trópusi nap velő-kig átszúrt. Gyomrom felfordult. A még hátralevő, másnapi ötven kilométeres út eselőségeit mérlegeltem. Rablók, útonállók. Hegyek. Semmi lapály. Közel kétezer méter magas hágó.

— Az úr protestáns pásztor? — vert fel gondolataimból egy férfi. Megfordultam. Öt-hat kínai férfi állt előtem.

— Nem, — feleltem — katolikus pap vagyok.

— Önök, katolikusok, bálványimádók, épúgy mint pogány honfitársaink, — folytatta a kínai.

— Ki mondta ezt? — kértem kemény hangon. — Hazudott, becsapott, aki mondta.

— Bocsánat, mi protestánsok vagyunk. A pásztorunk mondta, hogy önök is bálványimádók.

Hátat fordítottam nekik. Tovább fűztem gondolataimat. A protestántizmus itt a pogány földön is azt műveli, amit otthon: rágalmaz, tiltakozik minden ellen, ami katolikus. Hitük lényege nevükben van: protestáns = tiltakozó; tiltakozás minden nyelven s az egész vonalon. Legtálalóbb a kínai elnevezés: zó fán csao = esküszik, hogy feldúlja a vallást.

P. Ipoly
kínai hittérítő.

Egyházunk Munkája

Egyházunk ifjúsági munkájának jelen állása.

Lapunk ez évi utolsó száma keresztmetszetet akar adni egyházunk egész életéről és fontosabb munkáinak egy részéről. Ez az egyik oka annak, hogy egyházunk ifjúság között végzett szabad nevelői munkáját is szorosabb vizsgálat tárgyává tesszük. De ezzel a kérdéssel való foglalkozásnak egy másik aktuális oka is van. Két-három év óta egyre inkább fokozódik egyházunkban az a hang, amely elégedetlenséget jelent be ifjúsági munkánkkal szemben. Ez a hang itt-ott a sajtóban is teret nyert, megnyilatkozott vezetői megbeszéléseken és magában az ősi püspöki jelentésben is. Mindezek a komoly tények azt bizonyítják, hogy a munka felelős vezetőinek szembe kell nézniük ezzel a kérdéssel.

A munkával szembeni kritika körülbelül a következő hiányokat szokta felhozni: 1. Nincs szoros kapcsolat az egyes csoportok és a munka központi vezetősége között, 2. az egyes gyülekezetekben nincsenek képzett vezetők, a jelenlegi vezetők kibeszélték magukat az ifjúság előtt, nincs mondanivalójuk, 3. egyházunk ifjúsági munkája nem olyan eleven, mint más egyházak hasonló munkája, nem tudja az ifjúság érdeklődését megragadni és ki-elégíteni, 4. nem elég mély a munka, nincs benne megfelelő lelki nevelés és megfordítva igen sok benne a lelki nevelés nem fordít a munka elég gondot az ifjúság általános művelésére, 5. az ifjúsági konferenciák nem elég elevenek, nem mozgatják meg kellően az ifjúságot, 6. egyre apad a munkában résztvevők száma, 7 az általánosságok közege egyre inkább megakadályozzák ezt a keresztyén nevelői munkát és ezzel szemben az egyház a maga hivatali tekintélyével nem tud ennek a munkának kellő védelmet biztosítani.

Az egyházkerületi munka felelős vezetőségével megbízott IKÉ-szövetség végrehajtó bizottsága és a Szenior Osztály választmánya ezen az elmúlt őszön két-két igen komoly és mélyhatású összejövetelt tartott és ezeken a legbátrabban szembe nézett a felvázolt kritikával.

Ezek az összejövetelek mindenenek előtt azt állapították meg, hogy az elhangzott kritikák szeretetből, a munka javára történtek és így nyomukban áldás fog fakadni. Ennek elismerése mellett arra kell azonban mindenkit kérni, akik ezeket a kritikákat olvassák vagy hallják, hogy ezekben a birdatokban ne lássanak saját téltlenségük számára készített párnát. Sajnos, igen sokan vannak, akik azt mondják, hogy lám, ez a munka is csőbe jutott, jó előre megmondottuk, hogy nem kell hozzá fogni, az ifjúsággal nem lehet és nem érdemes foglalkozni. Az elhangzott kritikák, noha nem ez volt a céljuk, igen sok esetben erősítették azt a pesszimista lelki hullámot, amely elöntötte egész egyházunkat. Ezzel a hangulattal szemben te kell szögezünk, hogy az ilyen szellem egészen alaptalan és méltatlan nemcsak ifjúsági munkánkhöz, hanem egyházunkhoz és Istenünkhöz is.

A vádakra nem akarok tételesen megfelelni, a könnyebbség kedvéért nem pontokban, hanem nagyobb összefüggésben szólok hozzá a kérdéshez azoknak a megbeszéléseknek alapján, melyekre fentebb hivatkoztam.

Mindenek előtt a beérkezett statisztikai jelentések alapján azt kell megállapítanunk, hogy ifjúsági munkánk csoportjainak számát illetően apadásról (20%), a tagok számát illetően örvendetes növekedésről (34%) kell beszélnünk. (A % az 1934-es statisztikához viszonyul.)

606 gyülekezetünkben 218 gyülekezetben folyik valamilyen szabadkeretű ifjúsági munka, ez a gyülekezetek 36 százalékát jelenti, ezekben a gyülekezetekben összesen 5320 fiú és fiatalember vesz részt az IKE munkában, ha egyházunk 14—22 év közötti fiatalok számát 35—40.000-re tesszük, akkor azt mondhatjuk, hogy ifjúságunknak kb 12—13 százaléka kapcsolódott

bele a munkába, vagy érzi a munka áldását, lény-szövetségi munkánk lélekszáma meglehetősen mögötte marad ennek a számnak, mert 131 gyülekezetből 3054 tagot számlál. Viszont az is igaz, hogy a leányszövetséges munka egyes csoportjait sokkal szervezettebbek és zártabbak, mint a fiúkéi. 1936 végén 295 csoportban 4270 ifjú tartozott mozgalmunkhoz. Ez a két szám mutatja, hogy a mozgalom csökkenő csoport létszámmal (76) és ennek ellenére növekvő taglétszámmal (1050) dolgozik. A csoportlétszám apádsza olyan gyülekezetekben állott be, ahol a munka éppen csak megindult. 1934-ben 265 csoport volt nyilvántartva.

A csoportok beosztása:

1. Földmives ifjak	156 csoport,	3302 tag.
2. Iparos, keresk. ifjak	39 " "	1374 "
3. Középiszkolás ifjak	21 " "	444 "
4. Főiskolás ifjak	2 " "	200 "
1. Megszervezett csoport	61	2144 tag.
2. Szervezés alatti	103	2087 "
3. Érdeklődő csoport	54	1089 "

Ebből a létszámból 44 csoport nem végezhetette az elmúlt évben a maga munkáját, mert működését a halóság betiltotta. Ha a fenti statisztikát összevetjük az eddigiekkel, azt látjuk, hogy a szervezett csoportok száma nem mutat lényeges változást a létszámcsökkenés inkább az érdeklődő és szervezés alatt álló csoportokban következett be. A munka lelegevőbb a kollégiumokban és legállandóbb jellegű azokban a falvakban és városokban, ahol megfelelő állandó helyisége és vezetője van az ifjúságnak.

Örömmel lehet azt is megállapítani, hogy az elmúlt év alatt két nagyobb általános jellegű ifjúsági konferenciát lehetett rendezni és azokon az ifjúság a szokásos létszámmal vett részt. Az utazótítkár 13 egyházmegyében jördült meg és 63 gyülekezetet kerest fel. Az utazótítkári szolgálattal kapcsolatban nélkülözniünk kellett a körzeti konferenciákat és vezető összejöveteleket, amelyek mindig sokat segítettek a vidéki munkában. Ezen a téren is súlyos akadályt jelentett a gyülekezési szabadság korlátozása.

A munka belső kormányzását illetően világosan kell látnunk a következőket: Ma már annyira megszorodott a munkába bekapcsolódott gyülekezetek száma, hogy azok rendszeres látogatását az utazótítkár nem tudja kellőképpen ellátni. Azután feltétlenül szükség van a csoportokkal való intenzívebb kapcsolattartásra. Erre viszont a más munkákkal túlterhelt felelős kerületi vezetőknek nincsen idejük és módjuk. Mindebből az következik, hogy az utazótítkár mellett szükség van egy másik munkaerőre, aki teljes munkaidővel állhat az ifjúság szolgálatára. Ennek beállítása nem pusztán óhaj, a püspöki jelentés határozott ígéretet tett ennek beállítására. Ennek a munkaerőnek lenne feladata a munka lelki hátterének ébrentartása, a konferenciák rendezése, programok kidolgozása, a vezetők számára szükséges könyvek összeállítása, megfelelő irodalom közkézre bocsátása. Meg vagyunk győződve, hogy egy állandó ifjúsági központ felállítása nagyban segítené elő a mozgalom célját. Ilyen nagy csoportlétszám mellett nem lehet azt kívánni, hogy a munka egész missziói felelőssége az egyetlen utazótítkár vállán nyugodjék. Évek óta sürgetjük az egyházmegyei szervezetek megalkotását, de ezzel mindenik egyházmegye késik, csupán kettőtől tudjuk, hogy megalkotta a területén levő IKE alulalakot szövetségét. Egyházmegyei keretekben kell a megfelelő csoportos konferenciák rendezéséről és a vezetőképzésről gondoskodni.

Világosan kell látni éppen a mai helyzetben, amikor a belmissziói munkák körüli helyzet megéknként változik, hogy okvetlenül ki kell alakítani azokat a vidéki formációkat, amelyek mellett ott a munka legsikeresebb lehet. A belmissziói munkák nálunk, szemben a szövetségi, vagy egyesületi koncepcióval, az egyháziasság nevében indultak meg. Jól kell látnunk, hogy az egyházi elv református felfogása egyben a gyülekezeti el-

vet is jelenti. Belmissziói munkáinknál még mindig lát-szik, hogy azok javarésze a központi szervek missziói munkája révén jött létre és nem jutott el a gyülekezeti állandósulásig és önállóságig. Mindig kívülről várjuk az iránítást és nem állunk a saját gyülekezeti munkánk talaján a saját lábunkra. A munka kerületi szerveinek a missziói felelősséget egyre inkább át kell adnia az egyházmegyék missziói szerveinek és a SzO. vidéki csoportjainak, a gyülekezeteknek pedig minél hamarabb a saját lábukra kell állaniok. Ez pedig azt jelenti, hogy a munkát nem lehet a segédlelkészek átmeneti kasztyára építeni, gondoskodni kell, lehetőleg magából az ifjúságból állandó vezetőkről. Egyházunk leányszövetsége pl. azért tudott zártabb és állandóbb jellegű munkát végezni, mert minden csoportnak van állandó leányifjúsági vezetője. A munka állandósításának másik útja az alkalmas ifjúsági otthonok felállítása és élettel való megtöltése. Azért igazán kár drága ifjúsági otthon felállítani, ha abban csak szórakozásra gyűl össze az ifjúság.

Más egyházak ifjúsági munkájával való összehasonlításunk azzal az eredménnyel zárult, hogy úgy a róm. kath., mint az unitárius egyház a maga egyházi ifjúsági munkájában nem annyira keresztyén ifjúsági munkát, mint inkább általános jellegű ifjúsági munkát végez. Ebből következik az, hogy ez a két egyház sokkal inkább tud a maga ifjúságához alkalmazkodni, mint a miénk. Mi abból a határozott elgondoltságból indultunk ki, hogy az IKE munkának az ifjúság közötti evangéliumhirdetés egyik fontos alkalmává kell lennie, tehát ebben a munkában csak az tűrhető meg, ami ezt az érdeket előmozdítja. Bármennyire is úgy áll a helyzet, hogy a más egyházak munkájához könnyebben csatlakozik az ifjúság, nekünk nem szabad a magunk útját elhagynunk, az egyháznak nem általános ifjúsági munkát, hanem ifjúsági keresztyén munkát kell végeznie, mert erre kapott megbízást az Úrtól.

Munkánk megtételénél világosan kell látni, hogy minden munkában van bizonyos haladás. Ha a munka haladásával párhuzamosan nem történik meg a vezetők szerves haladása, akkor a munkában ez sok akadályt fog jelenteni. Ez a megállapítás közelebről azt jelenti, hogy ifjúsági keresztyén irodalmunkban sokkal nagyobb gondot kell fordítanunk a speciális szükségekre, mint azt eddig tettük. Vezetőink számára újabb és újabb munkákat kell kiadnunk. Konferenciáinkon is sokkal határozottabb kereteket és tartalmat kell munkánkunk adnunk.

Ha arról beszélünk, hogy ifjúságunk munkánk iránti érdeklődése meglazult, nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy ma mennyi minden elvonja ifjúságunk figyelmét mindattól, amit az egyház ad neki. Falusi ifjúságunk egész vasárnap délelőttjét elfoglalja a katonai előképző gyakorlatain való részvétel, igaz, hogy ennek eredetben igen sok helyen biztosítják az istentisztelet látogatását, de az ifjúság oly fáradtan érkezik haza a gyakorlatokról, hogy nem igen van kedve újabb egyházi összejövetelekre. Az igaz, hogy ez a munka növelt az ifjúság összetartását és egyéni fejelemét és már hamarabb érezeti azt a jótékony hatást, amely különben a katonaság alatt szokott az ifjúságnál bekövetkezni. A városi ifjúságnak is sokkal több mindennel kell foglalkoznia, mint munkánk kezdetén. A középiszkolók delutáni órarendje miatt alig lehet szabad órákat találni a bibliaköri összejövetelekre. Az iparos kereskedő tanoncok sokkal nehezebb tanoncoktatásban részesülnek, mint eddig. Megnőtt azoknak az egyháziaktól távol álló mozgalmaknak száma, amelyek az ifjúság tekintetét másfelé terelik. Általában lehet azt mondani, hogy a nacionalizmus mai formájának ébredése egész irodalmunkban bizonyos szekularizációs folyamatot indított meg. Az embe eknek nem tetszik az a mély és csendes munka, amelyben az egyház emberek általalításán kereszttül akarja a világ életét megváltoztatni.

Ifjúsági munkánk megtételénél mindezeket a tényezőket és tényeket figyelembe kell vennünk, hogy meg tudjuk állapítani, kit miben és mennyiben terhel felelős-

ség. Mindenesetre óvakodnunk kell attól, hogy az egyház ifjúsági munkájának területére idegen szempontokat vigyünk be és azok szerint mérlegeljük ezt a munkát. Ma sajnos erre is igen hajlamosak vagyunk. Pedig az egyház munkáját sohasem lehet másodrangú munkákkal való összehasonlítás alapján megítélni.

Mi arra kérünk mindenkit, hogy egyháznak egyik legfontosabb munkájának kérdéseit kellő tárgyilagossággal tekintsük végig. Ne mondjunk elhamarkodott és nagyhangú ítéleteket, hanem dolgozzunk Mindenki ott, ahol áll. Soha ne beszéljünk a munkáról általában, hanem mindig abban a személyes viszonyban, amelyben

mi vagyunk ezzel a munkával Mindenki a maga helyén teljesítse a kötelességét és legyen meggyőződve mindenki másról, hogy az illető a legjobbat akarja. Legyünk hűek az adott kevesen, hogy többre bízzunk ezután. Nincs olyan gyülekezet, hol ne lehetne tenni valamit az ifjúságért, nincs olyan tagja egyháznak, aki ne tehetne valamit ifjúságunkért. Mindenki teljesítse a maga kötelességét. A kárörvendő, másokat téllenségben tartó, felületes kritikától óvakodjunk. Ne tévesszük össze a komoly keresztyén kritikát, melyből munkánk sokat gazdagodott, a meddő sopánkodással, vagy gyanúsítással. LÁSZLÓ DEZSŐ.

Egyházkerületi Lelkeszi Értekezletünk egy évi munkája.

Az egyházkerületi közgyűléssel egyidőben tartotta meg a kerületi Lelkeszi Értekezlet is a maga közgyűlését. A gyűlés az értekezlet első évének munkájáról számolt be. Az első évi munka célja az volt, hogy egyháznak ezen új munkaközösségének külső kereteit lerakja és a munka sajátos rendjét megállapítsa. A szervezet és munkarend pedig arra ad keretet, hogy a munka sajátos szelleme kialakulhasson.

Az első év munkája a szervezési és rendszerező feladatokat javarészt el is végezte. A munka négy al-elnök vezetés alatt négy körben indult meg: 1. lelki nevelés, 2. tudományos utánpótlás, 3. szociális segítség és 4. kapcsolattartás az egyházmegyékkel. Kádár Géza, Dr. Imre Lajos, Máthé Sándor és Kiss Albert alelnökök végezték a fenti munkák irányítását. Mindenik alelnök részletes programot dolgozott ki a maga ügyköre számára és azt vezette is.

A központi titkárság összeállította a munka helyzet-rajzát. Vásárhelyi János püspök-elnök indítására az értekezlet az elmúlt év alatt nyári üdülő tanfolyamot rendezett a lelkeszek részére, amelyen 80 lelkes vett

részt. Ugyancsak az elnök indítására az értekezlet minden megyei értekezlettel megtárgyaltatta az igehirdetés ellenőrzésének a lelkeszek kari önfegyelmzésének kérdését. Mindkét kérdésben értékes válaszok érkeztek be az egyes egyházmegyéktől. Az értekezleti központ megkezdte az egyes egyházmegyék külföldi teológiai és egyházi folyóiratokkal való ellátását.

Az egyházmegyei értekezletek munkájában, nem utolsósorban a kerületi értekezleti munka hatására, értékes kezdeményezések történtek. Általában az igehirdetés, vallásitanítás és önfegyelmzés kérdésével foglalkoztak az értekezletek. Komolyabbá és mélyebbé vált a teológiai munka, különösen Kálmán tanulmányozása. Ezzel egyidőben az önszegélyakciók sikeréről is be lehet számolni. Maholnap alig van olyan egyházmegye, amelynek lelkipásztorai komolyan ne tudnának segíteni bajbajutott munkatársaikon.

Az egy esztendői munka megmutatta, hogy az értekezlet sajátos szelleme is kialakulóban van és ebből a munkából kialakulhat az egyházkerület minden lelkipásztorának szoros testvéri közössége. —r.

Nőszövetségi munkánk nagy seregszemléje.

Az evangéliumi belmissziói alakulatok megindulásának kétféle módját ismerjük. Egyik a kicsiny körökből, csendes kezdeményezésből kiinduló egyre nagyobb tért hódító, lassabb módszer. A másik a nagyobb átmérőjű körökből befelé, a munka igazi célja — az egyes lelkeknek Krisztus nevét valóban vallóvá alakulása — felé haladó módszer. Mindkettőnek megvannak az előnyei és hibái. Mindkettő elfogadott missziói munkamódszer s a világ különböző keresztyén egyházaiban vagy az egyiket vagy a másikat használják. Nálunk az előbbi módszerrel az ifjúsági, utóbbi szerint ezeltől tíz évvel a nőszövetségi alakulatok indultak útnak.

A Nőszövetség kétségtelenül a legnagyobb belmissziói alakulat, amely az Erdélyi Református Egyházkerület legtöbb (30 ezer) hívét számlálja tagjai közé. Legnagyobb jelentősége, hogy meg van a lehetősége az evangéliumot ilyen sok asszonyi lélekhez közelítni, ennyi asszonyt mint egyháztágot közösségi feladataira ráébreszteni, nekik az evangéliumi szolgálatban részt adni és ezzel egyéni és családi életükre is az Evangélium megtisztító, megtartó erejét sugározni. Hálával tölt el és buzdítólag hat az a tudat, hogy a Nőszövetségbe való tömörülés a Szentlélekisten kezdeményezése volt, prófétái lelkek akarata által Isten elfogadja az asszonyok szolgálatának ezt a keretét. Erről tanuskodik az a sok megsegített szűkölködő, éhez, fázó, beteg, elesett szegény, sok felruházott gyermek, árva és elaggott. Ezenkívül rendbehozott templomok, iskolák, kulturházak. De a széles keretek között, nagy tömeggel dolgozó, sokszor csupán külső eredményektől csillogó munka nem mindig és mindenütt mutatta a cél, az elgondolás evangéliumi mélységét.

Egy évtizedes múlt egyén és közösség életében is magabamélyedésre, önrevízióra, új lendületekre kötelez. Úgy hiszem, Nőszövetségünk életében az udvarhelyi kerületi konferencia ezt a szerepet töltötte be. Nagy idő tíz év és ebből különösen a legutóbbi kettő volt talán a legsúlyosabb, amely alaposan megpróbálta a Nőszövetség áldott közösségeit. Talán ez is indítóokul szolgált ahhoz, hogy az udvarhelyi konferencián a Nőszövetség nagyon komolyan szembenézzen önmagával és egyházunkban reá váró feladataival.

Programra kerültek a következő kérdések: Mi Isten Igéje a nőszövetségi munkában? Mit akar Isten a Nőszövetséggel? Mi van reánk bízva? A szeretet szolgálata. Az Ige figyelmeztetett arra, hogy a Nőszövetséget azért tartja fenn Isten, hogy az Evangéliumot sugározza szét ebbe a világba, kicsiny református hajlékokba, egyháznak különböző szolgálati területein. Ránk van bízva mindenki, szereteteinktől kezdve az ucca ismeretlen nyomorultjáig, akit szembe küld velünk Isten. Tanítást kaptunk az igazi szeretetszolgálat lényegéről. Csak hibából és hálából fakadhat, személyes parancs alapján az egyházi intézmények területein gyakorolható.

Az előadásokkal szerves kapcsolatban voltak a reggeli bibliaórák. Előadások, valamint bibliamagyarázatok után komoly tartalmú kérdések vetődtek fel. Áldott testvéri légkörben valamennyiünket megindító bizonyágtételek hangoztak el. Tisztlán érezhető volt az a törekvés, hogy a Nőszövetség ezután még alaposabb és mélyebb evangéliumi munkát akar végezni. Ezt bizonyítja a nőszövetségi táncmulatságok kérdésében való állásfoglalás, valamint az a határozat, hogy a bibliaórák megtartása sehol sem mellőzhető.

EGYHÁZI KRÓNIKA

„Román egyházi alakulatok gyűlései.“

Az előadásokon és bibliaórákon kívül tárgyalásra kerültek a Nőszövetség különböző munkaterületei, a szeretetszolgálat sokféle alkalmá. A regáti nővédelem, szeretetintézmények, gyermekek, aggok, szegények, árvák, betegek, diákok, iskolák védelme, támogatása, „Református Család“, utazóitlikár fenntartása, háziipar fejlesztése, könyvtárak létesítése, szavalóversenyek, versenypályázatok jutalmazása, tanítónők védelme, szervezeti és anyagi ügyek rendezése. Ezek a munkaterületek mai feladatok világos látásáról tesznek tanúságot. Nem egyoldalú, időszerűtlen kérdések foglalkoztatják, hanem egészen benne él a mai életben és mai szükség kielégítésére irányítja áldott szolgálatát. Megható volt látni azt a sok asszonyt, akik valamennyien családi, háztartási gondokkal küzdenek, hogyan tudták ezen az öt napon át mindenről megelégedkezve, teljesen átadni magukat a közösségi szolgálatuk nehéz ügyeinek. Mindenki arcán ott ragyogott a megtapasztalt kegyelemnek engedelmességedni és szolgálni akarás tiszta fénye.

Az egyházmegyei elnökök jelentései sok külső akadályról számoltak be, de mindenütt láttuk az élet és munka áldott jeleit is. A konferenciával kapcsolatos tisztújító kerületi közgyűlés Székelyudvarhely közönsége és a környékről besereglett székely nép előtt folyt le. Az újonnan választott kerületi elnök Vásárhelyi Jánosné Főtisztelendő asszony meleg, közvetlen hangon elmondott programbeszédében együttműködésre, önzetlen szolgálatra, különösen buzgó templomlátogatásra kérte fel asszonytársait.

Nagy áldás volt a konferenciára nézve a Főtisztelendő Püspök úr, Dr. Imre Lajos ker. belm. előadó, Dr. Tavaszy Sándor püspökhelyettes, az udvarhelyi egyh. megyei esperes és más lelkész urak részvétele, akik előadásaikkal, bibliamagyarázataikkal, hozzászólásaikkal a konferencia lelki részét, illetőleg tanácskozásait irányították. Szerencsés gondolat volt a rendezéstől esti előadások és két magasszínvonalú hangverseny rendezése, melyek egyikén a közeli faluk népe szerepelt.

Végeredményben az udvarhelyi konferencia egyike volt az erdélyi Nőszövetség legalaposabb, legmélyebb hatású találkozásának. A Nőszövetség vezetősége bizonyosságot tett arról, hogy közel 30.000 asszony irányításával járó súlyos felelősséget a mai nehéz időkben komoly öntudattal hordozza és vállalja ezután is. Legyen a Szentlélekisten ereje, segítség a munka, áldozatkészség és evangéliumi szolgálat asszonyhősein városon és falun egyaránt, hogy méltók lehessenek viharos korokban élt református asszony-elődeikhez.

Zágony Anna.

Hogy higyjünk és hogy templomba menjünk, ehhez emberszeretet is szükséges. De ezt a szeretetet csak a szeretetben találhatjuk fel. **Schleiermacher.**

A dunamelléki református egyházkerület folyó évi november 18. és következő napjain tartotta meg rendes évi közgyűlését Budapesten. Tárgysorozatának kiemelkedő pontja volt dr. Ravasz László püspök püspöki beszámolója. A részletes és mindenre kiterjedő, püspöki jelentés különösen a lelkészképzés kérdését emelte ki, mint amelyik megoldásra vár. Az öt esztendő lelkészképzés elkerülhetetlenné lett; egyházi közületek, teológiák, sajtók foglalkozzanak a lelkészképzéssel és dolgozzanak ki reávonatkozólag javaslatokat, mondja jelentésében a püspök,

Lapunk olvasói előtt több ízben beszámoltunk a „Frăția Ortodoxă Română“ — „Orthodox Román Testvériség“ c. orthodox román egyházi alakulat munkájáról. Ez a szervezet 1933-ban alakult Kolozsváron s azóta hatalmas tevékenységet fejt ki országunk belső életének és az államszervezet vezetésének orthodox szellemű irányítása érdekében. Tagjai a legelőkelőbb emberek: egyetemi tanárok, tábornokok, főtisztviselők. Az alakulatot természetesen a román orthodox egyház vezetői irányítják.

Ez a szervezet f. év nov. 6—8 napjain tartotta negyedik kongresszusát Nagyváradon. A megnyitó beszédet dr. Pușcariu Sextil egyetemi tanár, a kongresszus elnöke mondotta. Kiemelte az 1937. év román orthodox szempontból négy legfontosabb eseményét: 1. Moja és Marin vasgárdisták önkéntes spanyolországi harcát és halálát, melynek értékét az egyház tudja becsülni. 2. A patriarcha bátorságát, melylyel rámutatott „az elnyomó zsidóság részéről fenyegető veszedelemre“. „Az egyház nem nézheti a karzatról hideg szemléző módjára az események gördülését és a politikai-társadalmi folyamatok változását, hanem miként 1848-ban a papok a keresztrel a kezükben a nemzeti követelések élén haladtak, ugyanugy kell most is cselekedni.

„Mikor a közszellem egy nagy forradalma ráült a maga pecsétjét az időre, az egyháznak le kell szállania a küzdőtérre, ahol a gladiatoroknak szükségük van az ő erősítő szavára, imdáságnak erőtadó segítségére.“ „... A nemzeti eszme nem valósult meg. A fegyveres hódítás után csak most következnek Románidnak román szellemmel való meghódítása. Azokkal szemben, akik szemünket el akarják varázsolni a világ népeinek érdek nélkül való együttműködésével és ennek utópikus elképzelésével és minket a nemzetköziség előcsarnokába akarnak bevinni — odaállítjuk azt a hitünket, hogy mindenekelett egy nagy történelmi hivatást kell teljesítenünk: belevésni ebbe a román földdarabba fajunk legmagasabb értékeit. Egyháznak határozottan a nacionalista mozgalom vonalán helyezkedett el s megmaradt hagyományos álláspontján.“

3. A harmadik eseményül az előadó a Gojdu-alapítvány visszaszerzését tekinti. „Mostantól kezdve már nem fenyegeti a kolozsvári egyetemet az a veszély, hogy a kisebbségek és zsidók odaözönlése miatt elveszti román jellegét.“ — Az alapítványból mindentűt segíteni kell a románokat, ahol szükség van a segítségre. „Igy a legközelebbi jövőben segíteni kell azokat, akik el akarják románosítani az ipart és kereskedelmet.“ „... Jogunk van Románia szellemi életébe bevezetni az orthodoxitást...“

„A határainkon az orthodox kereszt Maginot-vonalával rendelkezünk. A kő- és vasöv határzónája néhányszor 10 km.-en belül az összes kisebbségektől megtisztítandó, helyükbe pedig orthodox románok hozandók, mint határőrgyarmatosok.“

„Negyedik esemény a máramarosi orthodox román püspökség felállítása. Végre „a Dragos hazdjában is lesz egy főpásztor, aki nem áll egy idegen hatalom szolgálatában (célzás a román gör. kat. püspökre) és egy olyan pap-ság, melyből hiányzik a magyar nyelv és kultúra iránti bdmulat, mely Máramarost a magyarosodás küszöbére vitte. Csak most lehet meg a lelki nyugalomunk arra vonatkozólag, hogy a románság itt is győzelmes lesz a magyarok, ruténok és zsidók ellen.“

Matei főtitkár beszámolt az egyesület munkájáról, Kiemelte, hogy a kommunizmus, szektáskodás, revizionizmus és katolicizmus ugyanazon veszedelem külső formái. Ezek ellen harcol a Fráția Ort. Rom. Különösen nagy veszedelem fenyegeti a románságot a katolicizmus részéről. Fel kell mondani az 1928-ban kötött konkordátumot és az 1932-ös római egyezményt. Ezek által a magyar katolikusok különleges privilégiumokhoz jutottak, melyek ártanak a román államnak. Ezért az egyesület nevében a múlt év végén memorandumot adtak be Tatarescu miniszterelnöknek, kérve a fenti szerződések megszüntetését. Am az egész katolicizmus egy félelmetes vérat képez, melynek fanatikus katonái a román állam ellen vannak mozgósítva. A katolikus imperializmus az ortodoxia ledöntését készíti elő Romániában. A Vatikán azt akarja, hogy Románia katolikkussá legyen. Ezért emelte fel a pápa a gör. kat. theologusok évi ösztöndíjainak számát 32-re; ezért akar Bukarestben felállítani egy kat. theologiai fakultást. Úgy látszik, hogy a pápai követ már ki is adta a parancsot az elöcsatározásra, mert csak ez magyarázza meg azt a dühös harcot, melyet Balázsfalváról indítottak a máramarosi orthodox püspökség ellen.

A főtitkári jelentés elfogadása után a közgyűlés elfogadta a 10 pontból álló határozati javaslatot. Ennek harmadik pontjában kéri „a nemzeti egység konszolidálását azoknak a román hitre való visszahozatala által, akiket onnan erőszakos módon távolítottak el.“ A 6-ik pontban követeli a szomszéd államokban élő románok faji és vallásos védelmét; az állam avatkozzék bele a kérdésbe s ha a helyzet nem változik, szankciókat alkalmazzon az itteni kisebbségekkel szemben. A továbbiakban követeli a Vatikánnal kötött szerződések felbontását, a szekták elleni harcot, hogy „csak a mi népmentő hitünk igazságai diadalmaskodjanak“, a magyar szerzetesrendek vagyonának az állam számára való elvételét stb. Mivel a Fráția Ort. Rom. határozatai igen nagy mértékben a román görög katolikusok ellen irányulnak, érthető, hogy ez az egyház

hevesen tiltakozik az öt érő támadások ellen. A gör. kat. románok szervezete, az „A. G. R. U.“ Szatmáron majdnem ugyanakkor tartotta évi gyűlését, mikor a „Fr. O. R.“ fentismertetett határozatait hozta. Ez a gyűlés hangsúlyozza, hogy a gör. kat. egyház jó román egyház; tiltakozik a revízió ellen és főgondjának tekinti az u. n. „elszékelyesített“ románok visszatértését. Együttal azonban „mélyseges bosszankodással állapítja meg, hogy gyalázkodó támadások és üldözések folynak az ellen az egyház ellen, melynek a román nép a nemzeti feltámadás csodáját köszönheti... Ezek a támadások magának egyházunknak a megszüntetését célozzák.“ A gyűlés hazafias aggodalommal bélyegzi meg ezt a testvérek közt viszályt okozó tevékenységet. „Különösen elítéli azt a veszedelmes kísérletet, mely a közhatalmat akarja a lélekalhátszat szolgálatába állítani és ezáltal a felekezeti háborúba vinni.“ Az A. G. R. U. mindenkivel békében akar dolgozni a nép javára, „de határozottan meg tudja védeni a legvégső erőfeszítéssel is ősi egyházunk kincseit bárkivel szemben és bármilyen áldozattal is“ Kéri a központot, hogy világosítsa föl a közvéleményt ez ügyről. Az egyesület a fentiekén kívül kérte egy gör. kat. theologiai fakultás felállítását is.

Miután a gyűlés tudomásul vette Pop Valer lemondását az elnöki tisztségről, a fenti pontokat tartalmazó határozati javaslatot megszavazta s ezzel véget ért. B. S.

Mikor az ember hatalmon van, főként azt tanulja meg, hogy mi az, amit nem csinálhat meg.
Ramsay Macdonald.

Anglia kormánya az angol-német közeledés érdekében megindított tárgyalásra: legutóbb lord Halifaxot küldte ki. Azt a lord Halifaxot, akiről a világlapok azt írják többek között, hogy:

1925-ben kinevezték indiai alkirályvá. Mielőtt az állást elfogadná, elutazik 87 éves apjához és tanácsot kér tőle. Az egyszemű, morózus Viscount Halifax meghallgatja fiát, aztán feláll és azt mondja: Gyerünk a templomba, kérdezzük meg az Istent. Apa és fiú együtt imádkoznak a templomban, aztán szóltanul mennek haza. Otthon felet Viscount Halifax a kérdésre:

— Ugy érzem, el kell menned Indiába.

Igy foglalta el a fiú, alázattal szívében, az angol korona képviselőjének drágakövekkel és pávatollakkal ékes trónját Indiában.

Kormányzása alatt tört ki a legnagyobb és a legkomolyabb szabadságmozgalom Indiában. Az emelkedett gondolkodású és minden erőszaktól irtózó alkirály szemben találja magát Ghandi „sóhadjárataival“, az angol áruk bojkottmozgalmával, a bengáliai terroristák pusztító akcióival. Tárgyalásokat kezd nagy ellenfelével Ghandival a delhi-i kormányzói palotában. A beszélgetés két óráig tartott. A titkárok és örök már nyugtalanok voltak. Attól féltek, hogy Ghandi valamelyik híve belopódzott a tárgyaló szobába és kárt tett az alkirályban. Benyitottak.

A hatalmas Anglia képviselője és a félig meztelen indiai nemzeti szent a földön ültek valami régi, kiterített dokumentum felett és a Hegybeszéd egy aramaeus mondatának valódi értelme fölött vitatkoztak.

A politika elválaszthatja lord Halifaxot az emberektől: a Hit és az emberi megértésbe vetett bizalom, mindig is összehozta velük.

KERESZTYÉN KRITIKA

Egyházunk új munkája

Látási hibáink.

3. Bizalmatlanság és hiszékenységek.

Ma minden ember kereső ember, mindnyájan várjuk a világnak és a benne való életnek megváltozását. Ebben a jövőendő keresésben érdekes kettős magatartás jellemző: nem vagyunk megelégedve eddigi szerveink eddigi végzett munkájával, *bizalmatlanok* vagyunk azokkal szemben, akik intézményeink munkáját felelős módon igazgatják, ezzel szemben *hiszékenyek* vagyunk minden új gondolattal és megmozdulással szemben, amelyik még nem tett semmit, legfeljebb kritikát gyakorolt eddigi szerveink munkája felett és nagy ígéretekkel harangozott a maga dicsőségére.

A bizalmatlanság és hiszékenység között mozgó magatartásunk gyökereit saját gyengeségünk áll. Nem kerestük magunk a módját annak, hogy tevőlegesen részt vegyünk intézményeink életében. Mi magunk a ránk bízott kis munkát sem végzük el, mindent mindig mástól várunk. Ebben a mástól való várásunkban azoknál, akik a munkát tényleg végzik, csak a munka akadályait, nehézségeit látjuk rendszerint teljes egyoldalúsággal, a még meg nem indult, vagy kezdet kezdetén álló munkáknál pedig csak a siker lehetőségét vesszük észre minden egyébre való tekintet nélkül. Emiatt a magatartás miatt nagyon sok jól indult sikeres munkáknak kellett az első természetes akadállyal elbuknia, vagy ellanyhulnia, viszont nagyon sok olyan munkának előlegeztük a bizalmat, amelyről később kitudt, hogy minden lépésével csak ártani tudott minden igazi érdekünknek.

Az az ember, aki maga is felelős módon végzi a maga kis, vagy nagyobb körű közéleti munkáját, látja, hogy milyen nehéz az út a programadástól a megvalósulásig, hogy az emberi programból Isten sokszor milyen más dolgokat hoz ki. A maga munkáját hűségesen végző emberben van egy bizonyos reális látás abban az irányban, hogy mások munkájában is felismerje és számba vegye azokat a nehézségeket, amelyekkel ő maga minden nap megküzd a maga szűk keretei között. Mennyivel nagyobbak a nehézségek a munkák magasabb fokain, ahol ézerszer több más élelvonal ütközik össze és teszi lehetetlenné az emberileg eltervelt kibontakozást. Az az ember, aki komolyan végzett már közéleti munkát, természetesen óvakodik minden nagy reklámmal bevezetett és sokat ígérő munkától. Akik nagyon könnyűnek látják saját munkájuk előtt az utat, azok még nem próbálták meg, mit jelent a kőzért tenni valamit.

Az egyháznak mint munkaközösségnek szervesen kell felépülnie a munkások egymás közötti kölcsönös bizalmán és az egyháznak tartózkodnia kell minden alap nélküli hiszékenységtől. A bizalmatlanná és hiszékennyé vált egyházi vezető alapbűne abban van, hogy nincs szilárd meggyőződése abban az alapon, melyet Isten tett egyháza alá, Isten Igéjében tudniillik. Mi első sorban bizzunk azokban, akiket Isten egyházunkban felelős helyre állított. Ezeknek lelkiismeretesen mondott szavának és igazságának inkább adjunk hitelt, mint bárki más szavának. Nagyon szomorú lesz annak az egyháznak a jövője, amelyben az élet egyes aktuális kérdéseiben nem hallgatják a megbízott felelős vezetők szavát, hanem az azokkal szembeni bizalmatlanság alapján hiszékenyen fordulnak azok felé, kik a felelős egyházi vezetőkkel szemben új igazságokat hirdetnek, melyek még nem állottak ki az evangélium ítéletének tüzeit.

Erre a bizalomra épül fel az egyházi munka egész rendje. A bizalom lankadása azonnal az egyház munkáin látszik meg, az eddig egyelőre futó munkák szétszaladnak, az összekötött lelkek elmállanak, újabb tespedés következik be. Az előlegezett, sőt az ellenkező tények ellenére is fenntartott bizalom viszont ismét új lendületet ad a munkákba és felpeszditja a kialvó munkakedvet.

—ő.

Az egyházkerületi közgyűlés alkalmával, folyó évi november hó 21-én megalakult az Egyházkerületi Tanári Értekezlet és már több, mint egy évi munkájáról számolt be az Egyházkerületi Lelkeszi Értekezlet. Ez a két nagy alakulat és a megalakulandó Egyházkerületi Tanító Értekezlet együttesen azt a boldog reménységet ébreszti bennünk, hogy megújuló egyházunk mind mélyebben szántó új munkáknak néz elébe.

A Lelkeszi Értekezlet és annak egyházmegyei tagozatai ma már olyan munkatervvel dolgoznak, amelytől méltán reméljük, hogy lelkeszeink közösségi élete mélyebb és mélyebb válik, hitéletük meggazdagodik és teológiai felkészültségük méltó lesz a reformatori szellemhez.

A lelkeszi közösségi élet különösen a fegyelmezés kérdésének rendezésében kell, hogy megmutassa erejét. Addig nincs egyházi fegyelem, amíg nincs lelkeszi önfegyelem, viszont addig nincs lelkeszi önfegyelem, míg lelkeszeink különös gondot nem fordítanak arra, hogy *együtt* épüljenek és *együtt* növekedjenek a Föben, a Krisztus Jézusban. Ennek a növekedésnek és belső hitbéli gyarapodásnak érzékenyebbé kell tennie a teológiai öntudatosítást, tisztázást és kifejezést szükségének sürgető érzését.

A Tanári Értekezletnek különös gondot kell fordítania tanáraink hitbéli ébresztésének és ápolásának munkájára. Végül is a reformátusságnak nemcsak egyszerűen tanárookra, hanem egyenesen református keresztyén szellemű és evangéliumi hitű tanárookra van szüksége, különben a hitvallásos iskolának nincs értelme és nincs sajátos jelentősége. Ezenkívül nagy gondot kell fordítania arra, hogy tanáraink a nevelés és tanítás korszerű követelményeivel alaposan megismerkedjenek és az e tekintetben szükséges módszerekkel és eszközökkel igazán élni is tudjanak.

Ma olyan helyzetbe jutottunk, hogy a hibás iskola-politika folytán iskoláink igazán csak vizsgákra készítenek. Elveszítette az iskola a szem elől a gyermeket és az ifjút; elveszítette azt a követelményt, hogy úgy kell tanítania, hogy az a művelődési anyag, amely a művelődési tevékenységnek alapját képezi, jusson a tanuló birtokába. És úgy kell nevelnie, hogy a tudás ne maradjon csupán terhes és unalmas emlékezeti tartalom, hanem váljék a sajátos színezett egyéniségek személyes életévé. Az iskolai munka nem lehet csak leckekiadás és leckeszámonkérés, hanem személyes küzdelemnek kell lennie, hogy minél fundamentumossabban sajátjává váljék a tanulóknak az a művelődési kincs, amely az igazi intelligenciát alkotja. Ebben a személyes küzdelemben egyformán részt kell vennie a tanárnak és a tanulóknak, a tanulóknak és a tanárnak és nem lehet a tanulást csak a tanuló küzdelmének tekinteni, minthogy a tanuló sem tekintheti a tanítást csak a tanár küzdelmének. A jó tanításnak és a könnyű tanulásnak ma már olyan kitűnő módszerei vannak, amelyeknek a felhasználásával elérhető a fenti eszményi követelmény. Mennyi feladat vár a Tanári Értekezletre ezeken a téreken.

Tudjuk, hogy a régi és új tanári nemzedékek között vannak bizonyos ellentétek, amelyek az Értekezlet alakulása kapcsán még tovább mélyültek. Vannak az ifjabbak részéről bizonyos kedvetlenségek és panaszkok, amelyek a munkavállalás tekintetében aggodalomra adnak okot. Ezeknek a nehézségeknek azonban meg kell szűniük és az ifjabbaknak be kell látniuk, hogy az idősebbek több tapasztalattal rendelkeznek és így nekik kell a vezetésben és irányításban elől járniuk. Mindenik nemzedéknek pedig fel kell emelnie tekintetét arra az ügyre, amelynek szolgálatára vannak hivatva valamennyien. Ez az ügy pedig az Isten dicsőségének szolgálatát. Ezt az ügyet úgy kell szolgálniok valamenyőiknek, hogy abból több minél főbb áldás fakadjon az iskolára, egyházra, nemzetünkre és hazánkra. Minél

fennebb ragyog ez az ügy és minél igézetesebb erővel ragadja meg tanáraink lelkét, annál lendületesebb életivé válik a mi közös édes anyánk: az Anyaszentegyház, annál nemesebbé válik nemzetünk és annál erősebbé védelmet és támogatást nyújtó közös hazánk. Ebből természetesen következik, hogy annál biztatóbb eredményeket ígér az iskola és annál biztosabb létalapot ad minden közösség az ifjabb és idősebb nemzedéknek egyformán.

Meg vagyunk győződve, hogy az új alakulatokkal egyházunk munkája nagyobb lendületet fog nyerni, már amennyiben ezek az alakulatok engedelmeskedni tudnak a Szentlélek-Isten munkájának. *Tavaszy Sándor,*

KÉZ A KÉZBEN

Az Ifjúsági Keresztyén Egyesület Szénior Osztályának rováta.

Rovatvezető: **László Dezső.**

Körzeti vezetők találkozása.

November 10-én 24 körzetünk közül tizenhatnak a vezetője egynapos testvéri beszélgetésre gyűlt össze Nagyenyeden. A beszélgetés célja a munka számbavétele és az ifjúsági munka iránti felelősség ébresztése volt. Mindenekelőtt öröm volt látni, hogy a körzetek többségében a legnagyobb helyesléssel találkozott ennek a találkozónak megrendezése, amit a vezetők megjelenése mutatott. A megjelentek ki is mondták, hogy minden ősszel, a munka megkezdése előtt a vezetőknek össze kell ülniök. A beszámolókorán örömmel lehetett látni, hogy minden olyan körzetben, ahol a munkának van gazdája, a szénior-munka új lendülettel indult meg. A munka érdeklődésének központjában az ifjúság keresztyén nevelése áll. A vezetők mindenütt azon gondolkodnak, hogy miképpen lehet a mai ifjúságot megközelíteni és az evangéliummal élő kapcsolatba hozni. A legtöbb csoportban kialakult a munkaközösség elve és az elv gyakorlása elevenséget hoz a munkába. Öröm volt látni, hogy az a savanyú, pesszimista hang, amely ma úgy meghatározza egyházi munkásaink jó nagy százalékát, magában a szénior-csoportban kivészóban van. Ennek a betegségnek egyetlen gyógyírja az Istennek engedelmeskedő, az ő parancsát minden nehézségek között is végrehajtó munkásélet. A feladatokat senki el nem veheti tőlünk és ha azokat mi nem végezzük el, azok elvégeztelenül maradnak.

Az ifjúsági munkával kapcsolatban a következő hiányokat állapította meg a találkozó: Egyetemesen el van hanyagolva a vezetőképzés munkája, pedig ezen a téren éppen a SzO.-nak van elhatározó szerepe. Az ifjúsági munka sajátos szempontjaival maguk a vezetők sincsenek tisztában és emiatt állandóan idegen munkák szempontjait érvényesítik ebben a munkában, vagy idegen szempontok szerint helytelenítik mindazt, ami valóban helyes volna. Mivel ez a munka meglehetősen szétágazott, gondoskodni kell arról, hogy a munka speciális kérdései irodalmilag is feldolgoztassanak. A munka központi vezetőségének nemcsak a helyi vezetőkkel, hanem a munkásabb vezető ifjúsági tagokkal is fel kell venni a kapcsolatokat. A konferenciákat határozottabb célkitűzéssel és szorosabb keretek között kell ezután rendezni. Az ifjúsági munkában meg kell keresni a kapcsolatot a gyülekezet többi munkáival, a vallásitanítás, konfirmáció, inasoktatás munkáját szorosabb kapcsolatba kell hozni az IKE-munkával. Mindenütt fel kell karolni az iparos inasfiuk nevelésének gondját, gyülekezetünk és egyházmegyénknek meg kell kezdeni az inasoktatást és inasiskolák felállítását. Ha ezt a két munkalehetőséget az egyház elejti, súlyos mulasztást követ el leendő iparos társadalmával szemben. Megállapítást nyert, hogy különböző formákban milyen

csendes kommunista propaganda folyik az egyház munkái ellen, ezt nem szabad féltlenül nézni.

Igazi lelki találkozásunkról azzal az örömdetes bizalommal jöttünk el, hogy ezen a télen eredményesebb lesz a keretek munkája, mint eddig volt.

A „Kiáltó Szó” érdekében.

Lapunk nem érdeke senkinek, egyedül azoknak, akik azt olvassák és általuk a mi Anyaszentegyházunknak. A szilágyszolnoki egyházmegye lelkesíti értekezlete megértette ezt a Kiáltó Szó szolgálata érdekében a következő felhívást intézte az egyházmegye, területén élő református műveltejnek:

Kedves Testvérünk!

A szilágyszolnoki ref. egyházmegye lelkesítéstülete nevében keressük fel jelen sorainkkal. Anyaszentegyházunk és magyar református híveink iránti féltő szeretetünk indította erre a lépésre.

Szomorú szívvel állapítjuk meg, hogy az értelmiséghez tartozó reformátusok száma a mi egyházmegyénkben is állandóan fogy. A még köztünk maradó református tanult embereink közül pedig némelyek teljes közönyt mutatnak ősi hitünk és drága egyházunk iránt, az istentiszteleteket nem látogatják, Úrvacsorával nem élnek, egyházukat anyagilag és szellemileg nem támogatják, sőt nem egy esetben súlyos károkat, pótolhatatlan veszteséget okoznak neki.

Ezen a tarthatatlan állapoton okvetlenül változtatnunk kell, ha meg akarunk maradni. Ma minden református intelligens embernek egyháza szolgálatába kell állítania magát és családját, hittel és cselekedetekkel jó példát mutatva azoknak, akik azt nézik, hogy az „urak” mit csinálnak.

A reformáció érdeme, hogy a hierarchiát, a papuralmat megszüntette, az egyetemes papság bibliai elvét az őskeresztyénség gyakorlata szerint ismét érvényre emelte és a világi elemnek méltó helyet biztosított egyházunk életében. A jog azonban kötelességet is jelent. Ma minden művelt református ember kell, hogy világi-pap legyen; amint hogy ilyenek módjára már is számosan buzgólkodnak a mi egyházmegyénkben. Mi lelkipásztorok a legteljesebb erőfeszítés mellett is csak úgy értünk célt, ha egy, művelt híveinkből toborzott világi papi-tábor áll mellettünk és dolgozik lelkes kitartással velünk.

Ennek egyik alapfeltétele, hogy az a nagyfokú tájékozatlanság, mely hitbeli és egyházi dolgokban intelligens embereink nagy számát jellemzi, megszűnjön. Evégből tervezzük mint külföldi hittestvéreinknél is szokás, konferenciákat művelt férfiak számára.

Ezt megelőzően és emellett is szükség van arra, hogy művelt híveink az egyházi sajtó útján is állandó tájékoztatást nyerjenek a mi dolgainkról. A világi sajtó ugyanis ezekkel nem foglalkozik, vagyha néha megteszi, nem sok köszönet van benne.

A jelzett célra alkalmasnak tartjuk az egyházkerületünkben megjelenő, igen jól szerkesztett „Kiáltó Szó” c. folyóiratot. Azért is egy példányt küldünk belőle kedves Testvérünknek mutatványszámként. Ennek a megtartása semmi kötelezettséggel sem jár. Kérjük azonban Kedves Testvérünket, hogy lépjen be a lap előfizetőinek sorába. Előfizetési szándékát sziveskedjék illetékes lelkésze útján tasnádi (Tásnad, jud. Sălaj) lelkesíti hivatalunkkal mielőbb közölni, hogy a lap küldése felől intézkedhessünk.

Nagyon kívánatos lenne az is, hogy Kedves Testvéreink írják meg nekünk e körlevelünkben foglaltakra vonatkozó gondolataikat, észrevételeiket, tanácsaikat. Mi végtelenül hálásak vagyunk minden olyan kezdeményezésért, amely adott körülményeink között gyakorlatilag kivihető és anyaszentegyházunkat, magyar református népünket Istentől rendelt céljához közelebb segíti.

Tasnád, 1937. okt. 15.

Atyafiságos üdvözléssel:

Kovács Zsigmond
esperes.

Bereczky József
e. m. lelkészértekezleti elnök,

Irodalom és Művészet

H I R E I N K

Dr. Wiczlán Dezső: Szellemtörténet és egyháztörténet.

Székgyűjtő előadás a pécsi Erzsébet Tudomány Egyetem soproni ev. theol. fakultásán. — Pécs 1937. Egyetemi nyomda. 12 l.

Ez a székgyűjtő értekezés is bizonyossága annak, hogy az új református teológia milyen átalakító hatást idézett elő az egyes teol. tudományágak szempontjaiban és módszereiben. S érdekes, hogy éppen azoknak kell elsősorban ezek öncélúsága s minden világi tudománytól elütő, sajátos módszere mellett lázadását történiök, akik a tudományok egységes organizmusát elénk állító egyetemeken képviselik a teológiai álláspontot.

E sorok írójának kedves kötelessége örömet kifejezni afőlött, hogy más hitvallási állásponton és előtanulmányok után is egy föle távol élő kartársa kb. ugyanazon eredményekre jutott el, amit ő már egy 1932-ben tartott előadásában képviselt. (A prot. egyháztörténetírás válsága. Szellemtörténeti vagy teológiai módszer? Az Út 1933.) Itt is megtaláljuk a szellemi történet gondos elkülönítését a pozitívizmustól (Troeltsch—Richert), az értékelés és ideális szemlélet kihangsúlyozását a tényleírás felett, végül a törekvést arra, hogy a dial. teológia homályos, részben elutasító, részben csak gondolatokat ébresztő tételeiből az egyháztörténet sajátosságát, de egyúttal a szellemtörténet eredményeit is értékesítő jelleget megkonstruáljuk. Legfennebb itt-ott, az egyes tételeknél szeretnénk tőle pontosabbat látni. En pld. soha sem írnam le ezt a tételt — minden óvás nélkül: „a keresztyénység történeti jelenlég, története az emberiség egyetememes történetének egy része stb.” Vagy ezt: „minden tudományos munkának elengedhetetlen alapkötelménye a teljes objektivitás.” „Isten kinyilatkoztatása Jézus Krisztus személyében egészen történeti formában lett valósággá.” Tudom, hogy ő maga is e kérdésekben helyesen gondolkodik, de még sem ártana a több világosság.

Az ideális történet szemlélet tárgyilagosságát nemcsak a bennünk és a történetben levő szellem közösége (7. l.), hanem a nagy, végső értékek egyetememes érvénye is biztosítja. Így lehetséges szellemtörténet hégeli kovász nélkül is. Végül nem szabad csak Reisenrnel és Gogartennel keresni az új teológia álláspontját a szellemtörténetre nézve, hanem főként Barth Henriknél, aki ezt egy 1925-i dolgozatában (Christliche und idealistische Deutung der Geschichte. Zwischen den Zeiten 154 s. köv. l.) már megnyugtató módon tisztázta. Úgy nála, mint Barth Károly Dogmatikájában (230 s. köv. l.) az egyház és annak története egy minden egyéb — tehát világi jellegű — történet felülmulót (de nem kizáró!) isteni történet, ami az egész világfejlődésnek célt, értelmet és magyarázatot ad. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy szerző is fejtegetései eredményeként erre az igazságra jut el. Nagy Géza.

A Budapest-Kálvin-téri református egyház presbiteriuma elhatározta, hogy az esküt tett presbitereknek az eskütétel alkalmával a presbiteri eskümintát díszes kiállítású oklevél formájában adják át. A dunamelléki egyházkerület tanácsa e határozat követését egyházközsegi figyelmébe ajánlotta.

Az istentelenek világkongresszusát 1938-ra halasztották. A kongresszuson elő akarják adni azt a propaganda-filmet, melynek címe: *Iffjúság, légy istentelen.*

A német ifjúsági vezér rendeletet adott ki, melynek értelmében egyházi ünnepekre csak az a német ifjú mehet, aki legalább 14 nappal előbb engedélyt kér a Hitler-ifjak szervezetétől.

A református tanári értekezés megalakulása.

Egyházunk belső, telki megerősödésével kapcsolatban már évek óta felmerült egy olyan keret megszervezésének szüksége, mely testületileg összefogja az iskoláinkban tanító tanárokat. A világháború előtt alakult „Tanár-egyesület” ugyanis az impériumváltozást követő első években megszűnt. Azóta csak ritkán, egyes ünnepi alkalmak idején jöhettek össze iskoláink tanárai, illetve ezeknek képviselői a fontosabb, minden iskolát érdeklő közös kérdések megbeszélésére. Pedig egyházunk megváltozott helyzete olyan kérdések elé állította intézményeinket, melyeknek közös megtárgyalása kétségkívül haszonnal járt volna nemcsak intézményeink munkáira, hanem az egész egyház életére nézve is. Az egykori „Tanár-egyesület” feloszlása óta eltelt 15 év alatt több ízben szó került új egyesület alakításáról. Ezt az új keretet némelyek inkább külső érdekek védelme (fizetés, államsegély, vasuti féljegy, iskolapolitikai kérdések), mások a tanári továbbképzés, a nevelés mai helyzete, egyházunk belső munkájába való bekapcsolódás szempontjai miatt tartották szükségesnek. Utóbbi felfogást képviselte a „Kiáltó Szó” is, melynek éppen e sorokat író főmunkatársa adott kifejezést a folyóirat 1935 I. 3. és 5. számaiban megjelent cikkei által. E cikke végző konklúziója az volt, hogy iskoláinkat vissza kell állítani arra az erős hitvallásos alapra, melyen a XVII. és XVIII. században állottak, mikor a tanárok egyúttal papok is voltak s az egyházi élet minden kérdését mélyen belegyógyzták a tanulók lelkébe. Az így elképzelt — újrászervező — munka első lépésének tekintette folyóiratunk a ref. tanárértekezlet megalapítását. Még pedig azért, mert iskoláinknak az egyház életébe való szorosabb bekapcsolódása elsősorban a tanároktól függ. Nekik kell először az egyházban folyó belmissziós munkákkal közelebbiől megismerkedniük, mert ezek a munkák az utolsó tíz évben bontakoztak ki, így tehát azok, akik ezeltől husz évvel végezték el főiskolai tanulmányaikat, nem igen találhattak alkalmat megismerésükre. A fiatalabb tanárok, különösen azok, akik mintegy 15—20-an annakidején theologus-tanárjelöltek voltak, teológiai tanulmányaik kapcsán már inkább bekapcsolódhattak ebbe a belső, egyházépítő munkába. Valóban az is a helyzet, hogy középiskoláinkban a vallásstandrokon kívül elsősorban ezek a tanárok végeznek az ifjúság között ú. n. belmissziós munkát (biblikörök, konferenciák, előadások stb.).

Ilyen előzmények után gyűlt össze Enyeden egy előértekezlet a tanári értekezlet megalakulásának előkészítésére és egy ügyrend-tervezet kidolgozására. Az előértekezleten f. évi okt. 9—10 én minden ref. középiskolánk képviseltette magát. Az igazgatótanács képviselőjében dr. Illés Gyula tanügyi előadó úr jelent meg. Nagy Endre, a marosvásárhelyi kollégium igazgatója előterjesztette ügyrend-tervezetét, mely a Lelkesértekezlet ügyrendje alapján készült. Az előértekezlet kiküldött tagjai pontról-pontra megvitatták az előterjesztett ügyrend-tervezetet és annak legfontosabb pontjait közösen fogalmazták meg. Ezekben a pontokban határozták meg azokat az elgondoltságokat, melyek szerint a megalakítandó tanári értekezlet működhet. Így meghatározták a tanári értekezlet célját, működésének külső és belső formáit, a vezetőség összetételét, a tagok felvételét. Ezek szerint a tanári értekezlet célja a tanárok továbbképzése pedagógiai és evangéliumi szempontból, anyagi és testületi érdekeiknek védelme és a nevelési kérdések tanulmányozása. Az értekezletnek minden ref. tanár — aki jelenleg a ref. középiskolákban tanít — kötelezett tagja; az értekezlet felétős szervei által hozott határozatok minden tagra nézve kötelező érvényűek. Az értekezlet ügyeit intézi a 3 évre választott tisztikar és vá-

lasztmány (ez átbóbit minden iskola után 1—1 tag képezi). Minden évben van közgyűlés, melyen a tanárok képviselői útton vesznek részt. Ha a tanári értekezlet az egyház érdekeire nézve veszélyes működést fejtené ki, az egyházi főhatóság azonnal feloszlathatja,

Igazgatótanács képviselője, dr. Illés Gyula tanügyi előadó úr arra az álláspontja helyezkedett, hogy időnyerés szempontjából célrányosabb, ha a tervezetet az Igazgatótanács először jóváhagyja s annak alapján alakul meg az értekezlet. Végül is az előértekezlet kiküldöttjei az Igazgatótanács képviselőjének álláspontjához csatlakoztak.

Az előértekezlet jegyzőkönyvének elkészülése után az ügyrend-tervezet felterjesztetett az Igazgatótanácshoz, mely azt bizonyos módosításokkal jóváhagyta. A módosítás a választmány és tiszttakar összetételére és a közgyűlésre vonatkozott.

A módosított ügyrend-tervezet alapján nov. 21-én d. u. megalakult a tanári értekezlet. A megalakulást a Főtitk. és Mélt. Püspök Úr áhítatata előzte meg; majd pedig sor került a tiszttakar megválasztására. Elnöknek egyhangúlag Nagy Endre marosvásárhelyi igazgatót választották meg, aki mellé két alelnököt, egy titkárt, pénztárost és ellenőrt, valamint választmányi tagokat választottak. Az ügyrend-módosítás szövegeiről, a Főtitk. és Mélt. Püspök Úr kifejtette, hogy „egyházi főhatóságunk ragaszkodik a módosításhoz s enélkül — illetve ennek el nem fogadása esetén — nincs tanári értekezlet”. Az ügyrend elfogadása után a közgyűlés egy szakkérdést vitatott meg, majd pedig az elnök zárószavaival véget ért.

A Jugoszláv Királysági Református Keresztyén Egyház

— Az 1937. évi püspöki jelentés kivonata. —

A Jugoszláv Királysági Református Keresztyén Egyház élni akar. És pedig nemcsak egyik napról a másikra és egyik évről a másikra, hanem örökké akar élni. A lélek örök élete az, hogy megismerje az egyedül igaz Istent és akit elküldött a Jézus Krisztust. (János 17:3.) Az egyház örök élete is az, hogy ebben a megismerésben a lelket szolgálja. Minden munkánk és intézményünk annyit ér, amennyi ennek a megismerésnek a szolgálatában áll.

Országos egyházunkban 55.890 lélek örök életéről van szó. Az örök élet evangéliomát ezek között 35 lelkész, 4 helyettes lelkész, 7 segédlelkész és 7 lévita, összesen 53 igehirdető hirdeti. Külföldön 6 theológusunk végzi tanulmányait. Ezek közül mint segédlelkész csak 2 év múlva kapunk vissza kettőt, 3 év múlva egyet sem, 4 év múlva hármat, 5 év múlva egyet sem, mert ebben az évben nem lépett theológiára senki. Nem nehéz megjósolni, hogy a közel jövőben igen súlyos lelkészhiánnyal fogunk küzdeni.

A lelkipásztorok szolgálata nem lankadt, sőt egyes területeken, pl. a konfirmációi oktatásban fokozódott. Nagy segítségünkre voltak ebben azok a folyóiratok és könyvek, melyeket külföldi hittestvéreinktől kaptunk s azok a nyomtatványok, melyeket részben magunk állítottunk elő, részben pedig külföldről hoztunk.

A vasárnapi iskolai munkának nagy lendületet adott az, hogy a tanítás anyagát Kis Magvető és Der Kleine Säemann cím alatt a gyermekeknek színes nyomtatványok alakjában minden összegyűjtés alkalmával a kezükbe adjuk.

A csendes órák és családi áhítatok tartására biblia-olvasó útmutatót és vezérkönyvet hoztunk forgalomba.

A családok látogatásának előmozdítására bevezettük a konfirmándusoknak a születés után való meglátogatását s a gyászoló családoknak fölkeresését. Ez utóbbiak számára kiadtunk egy szép vizsgálató traktátust, melyet minden lelkész a temetés után 8 napon belül személyesen visz el a gyászoló családnak.

A konfirmációi előkészítés mélyebb és eredményesebb tételére országos konferenciát tartottunk, melynek eredményei a további munkában nagy hatással lesznek.

Az ifjúsági munka föllendítése érdekében Lévai Dezső nyugalmazott államvasúti főmérnök, az ifjúsági munkabizottság elnöke, a tél folyamán 30 gyülekezetet meglátogatott. A tavasszal országos ifjúsági konferenciát tartottunk s a nyáron Palics-fürdőn közvetlenül a tó partján nyári táborozásra alkalmas telket vásároltunk. Tervbe vettük végül egy téli ifjúsági továbbképző tanfolyam megtartását és P. H. Sitters úrtól a KIE. nemzeti szövetség igazgatójától meghívást kaptunk egy csendes hétre, melyen az ifjak lelkészek az ifjúsági munka kérdésével fognak foglalkozni.

Az adakozás a gyülekezetekben 338.574 dinár volt (1.354.296 Leu), 41.796 dinárral több, mint a múlt évben.

Új imaházat szenteltünk fel Novi-Knezsevácon. Az új énekes könyv ügyében előterjesztett javaslatot országos közgyűlésünk elfogadta s annak kinyomatását elhatározta.

Ezekben igyekezett a Jugoszláv Királysági Református Keresztyén Egyház földi eszköze lenni a Szentlélek Istennek, hogy Ő reánk bízott lelkeket az egyedül igaz Isten és akit elküldött, a Jézus Krisztus megismerésére, az örök életre vezesse.

A budapesti zsinat. Az 1928 május 8-án megnyílt negyedik budapesti zsinat azóta többször összejött. Megalkotta az új egyházi törvénykönyvet. Most talán utóljára jött össze. Ez a gyűlés szükséges volt azért, mert néhány gyakorlati szempont szerint kellett a meglévő törvényeket magyarázni, vagy módosítani. Dr. Ravasz László püspök magyarázott bibliát, Cselekedetek 4:18—20. alapján: „Nem tehetjük, hogy amiket láttunk és hallottunk, azokat ne szóljuk.”

Dr. Balogh Jenő, a zsinat világi elnöke mondott megnyitót, amelyben kitért István király személyére. „Az Uristennek szerszáma és eszköze: első nagy királyunk, felismerve történelmi küldetését, elvezette a pogány-nomád magyart a mi Urunknak, a Jézus Krisztusnak gólgotai keresztségéhez, és olyan államszervezetet alapított, amelyen a magyar — megőrizve sajátos nemzeti egyéniségét és állami önállóságát — évszázadokon át továbbhaladhatott a nyugati keresztyén művelődés útján.

Két világ közt élünk — folytatta dr. Balogh Jenő. — Az egyház két évtized előtt lezárult s annak feltámasztása nem áll hatalmunkban. Az új világnak viszont csak körvonalait látjuk. De megnyugtató az a törekvés, mely igazságosabb, emberibb és keresztyénibb társadalmi gazdasági rend megépítésére irányul, hogy a magyarság szélesebb néprétegei számban, gazdaságban, jólétben gyarapodjanak. Ezért feladata a törvényhozásnak, az államnak és egyházunknak is a hatalmunkban levő alkalmas eszközökkel mindent megtenni a népegészségügyi, élelmezési és művelődési viszonyok javítására.

Az elnöki megnyitót után a megüresedett lelkészi elnöki tisztelet töltötte be a zsinat. Dr. Ravasz László püspököt választotta elnökül. Alelnökké Farkas István tiszáninneni püspököt választották meg.

Dr. Ravasz László püspök volt az előadója az istentiszteleti rendtartás módosítására nézve tett javaslatnak. A zsinat a javaslatot elfogadta. Ugyancsak a keresztkérdést is elintézte. A budapesti egyházmegye kérte, hogy a zsinat határozatát magyarázza, vajjon tilalmazza-e a keresztnak nemcsak a templom tornyára, hanem a templomban, általában más helyeken való alkalmazását. „Az országos zsinat abban a véleményben van, hogy a keresztre vonatkozó 284/1929. sz. határozata világos és új magyarázatot nem kíván. Éppen azért nem megy bele annak vizsgálatába, hogy a kereszti alkalmazható-e istentisztelettel kapcsolatos tárgyakra, mert ezzel a betűszerinti értelmezés útjára tévedne, mely ellentétben áll az evangélium szellemi és elvi törvénymagyarázatával. Utal a zsinat arra a nagy bibliai gondolatra (I. Kor. 10:23—24, Róma 14:1—2.), amely

szerint azzal is, ami egyébként szabados, vagy közömbös volna, a keresztyén ember nem él, ha testvéreit vele megbotránkoztatja. Ezért a feltett kérdésre, az atyafiúi szeretet parancsára és közösség megőrzésének érdekében tiltólag felel.”

Ugyancsak a templomok festményekkel ékesítésére vonatkozólag a II. Helvét Hitvallás 4. részének első bekezdésére utal a zsinat. Az ettől való eltérést a zsinat nem látja megengedhetőnek.

Ezután a zsinat megszavazta az evangélikusokkal felmerülő vitás közigazgatási és vagyoni kérdések megoldására külön bíróság szervezését. Görömbey Péter protestáns uniót hangoztatott. Dr. Ravasz László elnöki székéből jelentette ki:

„Reformátusok és evangélikusok közötti benső viszonyunk nem egyedüli módja a szervezeti és hitbeli unió. Két különböző evangélikus egyház olyan tökéletes harmóniában élhet, amely példaadó lehet a zsinat evangélikus katholicitás nagy programját jelezheti.”

Elfogadta a zsinat a lelkipásztorok szolgálatának korhatárára vonatkozólag ezt a javaslatot: A lelkipásztor életfogytig választják, de 75. életévének betöltésén túl szolgálatban nem maradhat. Itt elvetette a zsinat azt az indítványt, hogy esperesek és püspökök esetleg kivétessenek ez alól a szabály alól.

Makláró Károly püspök volt az előadója a lelkipásztorok áthelyezéséről szóló törvényjavaslatnak, amelyet a zsinat a maga egészében elfogadott, egynéhány hozzáfűzött módosítással. Az áthelyezést az egyházkerületi elnökség hajtja végre, az esetleges csere ellen csak annak a presbitériumnak van joga kifogást emelni, amelynek lelkipásztora az áthelyezésre önként jelentkezett. Az áthelyezett, illetve az áthelyezendő lelkipásztor helyett annak javadalma terhére segédlelkész rendelendő egy évig, s ha az áthelyezés egy éven belül nem történhetne meg, akkor a lelkipásztort nyugdíjazni kell.

A középiskola igazgató választására nézve a zsinat új törvénye kimondja, hogy az igazgatótanács első ízben 2 évre választja. A 2 évi igazgató szolgálat után újból megválasztott igazgató megbízatása tanári szolgálatának egész tartamára szól. Egészen új a zsinatnak az a rendelkezése, hogy lelkészek áthelyezésére vonatkozó rendelkezések az iskolák tanáira és igazgatóira is értelemszerűen alkalmazandók. Eszerint a tanárok is áthelyezhetők, a szabályokat az Egyetemes Konvent állapítja meg.

A reverzális kérdésében a zsinat, az előkészítő bizottság javaslatán változtatott. Mert a zsinatelőkészítő bizottság javaslatának idevonatkozó részében eredetileg a következő foglaltak: „9. §. A VI. törvénycikk 46. §-a utó, mint 46/a §. következő új szakasz iktatattik be: Az ellen, aki gyermekeinek más vallásban leendő nevelésére egyházunkra sérelmes megegyezést kötött, valamint az ellen, aki a sérelmes megegyezés mellett kötött házasságnál bármi módon (beleegyezés adásával, tanuskodással stb.) önként közreműködik, hithűségbe, törvényszabta egyházi kötelességbe ütköző cselekmény miatt a fegyelmi eljárást meg kell indítani.

10. §. A VI. törvénycikk 47. §-ának B) pontja a következő rendelkezésekkel egészítették ki:

A 46/a) §-ban (a jelen törvény 9. §-ában) megjelölt cselekmény miatt a 47. §. B), c), vagy d) pontja szerint kiszabott büntetés időtartama minden esetben öt év. A büntetés öt év előtt is hatályát veszti, ha a vétkes egyháztag a megegyezés hatályának megszűntetésével vétségét jóvát teszi. Jóvátétel nélkül ellenben öt éven túl is hatályos marad mindaddig, amíg a megbüntetett egyháztag az egész gyülekezet színe előtt a templomban ünnepélyes formában ki nem nyilatkoztatja, hogy elkövetett bűnét töredelmesen megbánta.”

Az új törvényjavaslat azonban annyiban tér el a zsinatelőkészítő bizottság javaslatától, hogy a kárunkra reverzális adó, amennyiben az úrvacsorától eltiltatik, csak akkor tehet a gyülekezet színe előtt 5 éven túl is ünnepélyes bűnvallást, ha erre az egyház presbitériuma öt méltónak itéli. Fontos rendelkezése az új törvényjavaslatoknak az a része is, amely szerint ha valamelyik egyházközösség felsőbb egyházhatósági járulékokkal hátrálékban van, az egyházi tisztviselők javadalma ott,

abban az arányban szolgáltatható ki, amilyen arányban a köztartozások kiegyenlítése történik.

Lengyelország délkeleti részén lakó ukránoknak, ahol a világháború előtt nem voltak reformátusok, mert a gör. kath. és gör. kel. egyházhoz tartoztak — 35 gyülekezetük és 20 evangélikációs állomásuk van.

Négy helyen építettek már templomot, két helyen pedig most van építés alatt. A többi helyeken pedig részben imaházak vannak, részben pedig egy-egy hittestvérnél gyűlnek össze.

A csak 12 éves multra tekintő ukrán református egyház működésére már felfigyeltek az amerikai, svájci és hollandiai ref. hittestvéreink és megfelelő támogatásban részesítik őket.

Itt élnek a szomszédságunkban és valljuk meg, hogy mi semmit sem tudunk erről a Heidelbergi Katechizmus és a II. Helvét Hitvallás alapján álló hittestvéreinkről. Pedig ennek a fejlődés alatt álló gyülekezeteknek küldetése van. Ezek a gyülekezetek lehetnek — ebben a történelmi időkben — előfutárjai a protestánsizmuskak, Oroszország felé. Róma már évekket ezelőtt felkészült egy új keresztes hadjáratra. Speciális kiképzésű ifjú lelkészek és más egyházi munkások várják az idejűknek az eljövetelet, munkába indításukat.

Szegények vagyunk. Magunk is nagyon sokszor segítségre várunk. De mégis vajjon nem tudnánk-e segítő kezet nyújtani mi is ukrán hittestvéreinknek. Vajjon nem tudnánk legalább a Theologidánkon egy szerény ellátást biztosító segítséggel, egy két ukrán diákot tanuláshoz segíteni?

A Magyarhoni Evangélikus Lelkészek, Egyesülete folyó év nov. 11-én közgyűlést tartott Budapesten. Kapi Béla, Raffay Sándor, Domján Etök püspökökön kívül jelen volt dr. Bruhns úrcsel lelkész és Kivarana észt lelkész.

Raffay Sándor istentiszteletet végzett, majd a vendégek üdvözlése után arról beszélt, hogy a magyar keresztyénység intézményesítésének jubileuma előtt állunk.

Ne vitatkozzunk azon, hogy ez „szentév”-e, vagy István király éve. Nem változtat sem vallást, sem hazafias érzésűnkön, ha első királyunkat Szent Istvánnak nevezzük is, mert a keresztyénység behozatala az evangélikus egyháznak is nagy ünnepe.

A másik nagy esemény az eucharisztikus év, amely érinti az evangélikus egyházat is: ennek az évnek a vigyázat évének kell lennie, nehogy megfogyatkozzék a nyáj.

Raffay püspök ezután azt követelte, hogy fel kell lépni teljes mértékkel a reverzális törvény ellen és meg kell tenni a szükséges lépéseket a törvény eltörlésére.

Ravasz László református püspök, aki a testvéregyház üdvözlését hozta, arról beszélt, hogy 400 esztendő során sohasem volt olyan szükség arra, hogy az evangélikus és református lelkipásztorok annyira közel álljanak egymáshoz, mint ma.

Dr. Bruhns, a német Gustav Adolf Egylet h. elnöke arról szólt, hogy a német egyházat körülvevő viharok ősi viharoknak látszanak ugyan, de a német evangélikusok szentül hiszik, hogy mégis tavaszi vihar az: termékenyítő és új életre fakasztó.

Kiviranna észt lelkész üdvözölte ezután a közgyűlést, mire Raffay püspök felkérte, hogy biztosítsa az észt egyházat a magyar testvérek ragaszkodásáról.

„Akármit fecsegnek Európa tőkés osztályai, Szovjet-Oroszország jogosan ünnepelte meg a bolszeviki for-

radalom 20. évfordulóját." Sztalin e megjegyzése egy küldöttséghez intézett beszédében, válasznak tekinthető a nagy európai lapoknak azoknak a megállapításaira, amelyek szerint november 7-én rendezett moszkvai nagy cécó voltaképpen a levegőben lógott, nem volt mit és miért ünnepelni. Legszabatosabban fejtette ki ezt a Temps. Mit ünnepeltek tulajdonképpen Moszkvában?

a) A kommunizmus megszületését? De hiszen a kommunizmus már meghalt Oroszországban, a jövedelmek épen úgy megosztanak, mint akármelyik kapitalista országban s a rangsor a lehető legszigorúbb.

b) Hogy bizonyos emberek kezükbe ragadták a hatalmat? De hiszen ezeknek az embereknek túlnyomó részét kivégezték, bebörtönözték, vagy száműzték!

c) A cári zsarnokság megsemmisítését? Ennek helyére sokkal kegyetlenebb zsarnokság került, vérengzőbb s amelyet még a cári urak nemtörődömsége sem mér-sékel.

d) Tökéletesen szakítottak a múlttal? ... Az iskolakönyvekben épen most vettek be olyan részeket, amelyek ismét szent Oroszországot dicsőítik s Nagy Péter cárt állítják oda mintaképül.

e) A munkásosztályok felszabadítását? A mostani Oroszországban a munkásnak nincs joga a sztrájkhoz, nem mehet az egyik helyről a másikra, sokkal többet kell dolgoznia, mint a nyugati országokban s a földműves oda van láncolva a rőghöz.

Dr. A. A. David liverpooli püspök erőshangú ciket írt a Püspöki Szemlében a zsolnárok ellen: „A zsolnárok jó része olyan gondolatokat tartalmaz, amelyek a mai ember nem fogadhat el. Gyűlölködés és bosszúállás kiált egyes zsolnárokból. A legtöbb embernek fogalma sincs arról, amikor Isten házában a zsolnárokat éneklésben az énekben olyasmiről könyörög az Urhoz, amitől a magánéletben megvetéssel fordulna el. Természetesen, a zsolnárokban megnyilvánuló erkölcs az akkori idők erkölce volt. Azóta nagyot haladt az emberiség. Lehetséges, hogy maga Krisztus is könyv nélkül tudta a zsolnárokat. De nem tudjuk elképzelni, hogy a mai művelt ember Jézus Krisztus ajkára vehetné a zsolnárokban foglalt gyűlölködő szavakat. Amikor kilenc évvel ezelőtt kijavították az Imakönyvet, a zsolnárok néhány nem mai sorát kihagyták belőle. Ez kezdetnek kétségteljesen elég volt. Csakhogy itt nem lehet megállni! Tovább kell haladnunk s el kell jutnunk odáig, hogy kétféle zsolnárkönyvet kell kiadnunk. Egyet a hittudósok számára. Ebben benne lehet az eredeti zsolnárszövege minden kihagyás nélkül. A másikat a nagyközönség számára. Ezt meg kell tisztítani úgy, hogy a mai módon értelmezett Jézus Krisztus szellemének megfelelő legyen.“ Dávid püspök e cikke nagy feltűnést keltett angol egyházi körökben. Attól félnék ugyanis, ha belemennek abba, hogy a Szentírást javítgatni lehet, akkor ennek sohasem lesz vége. Eljutnak odáig, hogy még a hegyibeszédet is átírják, ahogy azt egyes parancsuralmi országokban már meg is tették.

A német kormány a Weltmission című háromszázezer példányban megjelenő missziói folyóiratot azazal az indoklással, hogy „hamis és elvetélt fajlemélet hírdet“, betiltotta.

Dr. Frank L. McVey, a kentucky-i egyetem ideai rektora tanévnyitói beszédében szomorú tényre hívta fel a figyelmet. A kiváló tudós arról beszélt, hogy a ma használatos papirosok és nyomdafestékek vizsgálata alapján arra a megállapításra jutott, hogy korunk ujságjai, könyvei, sőt okiratai is nyomtalanul el fognak pusztulni. Kétezer év múlva semmiféle írott feljegyzést nem találhatnak majd kései utódaink a XX. század izgalmas történetéről. Papirosunk aránylag rövid idő alatt el fog porladni, de még ha a papiros meg is maradna, a mai nyomdafestékek, sőt a mai tinták teljesen elfakulnak. Angliában már régebben ugyanerre a megállapításra jutottak, éppen ezért minden nagyobb jelentőségű tudományos munkát kiadnak néhány példányban különleges erős papirosra, egészen különleges nyomdafestékekkel nyomva. Ezeket a példányokat az oxfordi és cambridge-i egyetemek könyvtáraiban, továbbá tudományos gyűjteményeiben és a British Museum könyvtárában helyezik el, hogy későbbi korok kutatóinak is rendelkezésére álljanak a szükséges adatok épp úgy, mint ahogy manapság 6000 év előtti egyiptomi papirosokat is könnyűszerrel tudunk olvasni.

Palesztinában a napokban rendkívül nagyjelentőségű archeologiai leletre bukkantak. Utépítő munkálatok során Jeruzsálem damaszkuszi kapujának közelében, amelyet ma „Nápolyi kapunak“ neveznek, régi falmaradványokat ástak ki, melyekről megállapították, hogy azok a jeruzsálemi templom falainak romjai. Ezeket a falakat Herodes építtette annakidején a templomter körül. Alaposabb vizsgálat után a régiség-tudósok megállapították, hogy az épületmaradványok félreismerhetetlenül a palesztinai római korszaknak alkotásai. Az archeológusok azt állítják s ebben a tekintetben Josephus Flavius zsidó történetíró egyik idevágó megállapítására támaszkodnak, hogy a most felfedezett falszerkezet az úgynevezett asszonylornokok egyikéhez tartozhatott, amelyek a damaszkuszi kapu előtt állottak őrt. Ezt a templomkaput Josephus Flavius kifejezetten, mint „azt a kaput, amely fölött Helena királynő emlélművei állottak“ jelöli meg.

A Reichspost a Bécsben megjelenő napilap nagy feltűnést keltő híradást közölt vatikáni keltezéssel. Eszerint a Vatikánnak teljesen megbízható forrásból származó részletes adatok állnak rendelkezésére a most elkészült új németbirodalmi egyházi törvénytervezetről. Az új törvény rendelkezései szerint a Németbirodalomban nemzeti egyházat álltanának fel kizárólagossággal joggal az egész birodalom területére. Ezzel egyidejűleg megvonnák a katolikus egyháztól, valamint az új nemzeti egyházzal szembehehelyezkedő protestáns egyházaktól is az egyháziadó beszedésének jogát, valamint az eddig élvezett állami támogatásokat is. Ugyanakkor előkészítik az egyházi vagyon állami kisajátításának útját is, amelynek célja főként az, hogy az új nemzeti egyház számára biztosítsa a hajlékot. A katolikus és protestáns egyházakat a jövőben mint privát egyházakat kezelik és rendőri felügyelet alá helyeznek őket. Különösen nemzetközi kapcsolataikat ellenőrzik a legszigorúbban és a katolikus püspökök számára megtiltanak a pápának való engedelmességet. Bár a Vatikánnak biztos tudomása van arról, hogy ez a törvénytervezet a legfelsőbb körök előtt fekszik, tudomása van arról is, hogy többen német birodalmi felelős vezetők közül óva intik Németországot az ilyen sötétbeugrástól. (Középeurópai Katolikus Kurír.)

Miskolcon 1937 november hó 10-én a tiszáninneni református egyházkerület tartotta őszi rendes közgyűlését Farkas István püspök és Farkasfalvi Farkas Géza egyházkerületi főgondnok elnöklésével. Farkas István püspök jelentést terjesztett a közgyűlés elé. Mint amikor a vércsék vijjogják körül a csapdába került sást, — mondja a jelentés — úgy keringenek a honmentők, mákonyos beszédű izgatók, de a magyar fajta tudja már jól, hogy küldetése van és Krisztus nélkül nincs feltámadás. Közéletünkben gombamódrá szaporodó pártok alakulnak. Túllicitálják egymást a felelőtlen és a magukat vezetőnek kinevezett vezérek az ígéretésekben és fájdalom, sokszor arról is megfélemlenek, hogy elleneink minden percben készen állnak arra, hogy a még megmaradt kicsiny országot is szétmárcangolják. Hibásak azok, akik izgatják a népet, de még hibásabbak azok, akik nem tártják fel a való helyzetet. Tudnia kell minden magyarnak, hogy a haladó idő kerekét megállítani nem lehet. Tettek, alkotások kellene ide.

— Fájó szívvel látom, — mondja a jelentés — hogy az ősi magyar föld nagyon csúszik a földjébe szerelmes magyar gazda lábai alól. De az emelkedő búzaárak ellenére sem látszik az életmód emelkedése. Vissza kell vezetni a föld fiait a földhöz, de úgy, hogy azok házanépükkel együtt emberhez méltóan meg tudjanak élni. Nagy megbékélés kell a különböző templomokban imádkozó keresztény tömegek között. Milyen szép volna az egyfrontról való elindulás, éppen most,

a keresztyén nemzeti állam kiépítésének, I. Istvánnak, a nagy királynak kilencszázéves jubileumán. Az istván-napi káprázatos fényű és bőséges külső pompával ékesített, ragyogó felvonulás helyett milyen egyszerű és a magyar feltámadást előkészíteni segítő nagy cselekedet volna valamely, a magyar nép nyomorát és elmaradottságát megsegítő, olyan szociális alkotás, amelynek nyomán éreznék és látnák a magyar tömegek, hogy az igazi keresztyénség lényege a segítség, a lelkeket megsegítő szeretet.

— A reverzáliskövetelés szomorú példáját — mondja a jelentés — önvédelemből a reformátusoknak is követniök kell, pedig minden bajt megoldana e téren az 1868. évi LIII. t.-c. visszaállítása. Kövesse a fiú az apa, a leány az anya vallását. Amíg azonban akad vármegye, ahol azt követelik, hogy a megyék őspánja ezután csak római katolikus vallású legyen, amíg sokezer hold magyar föld ura hirdetésben adja közzé, hogy birtokain csak katolikus vallású cseléd vagy tisztviselő alkalmazható, addig az egy fronton való nemzetszolgálat csak jámbor óhaj. Pedig áldott lesz itt minden kéz, minden szív, amely ennek az egységnek kiépítésénél segíteni fog. De az átok fogja sújtani azt, aki utjában áll a magyar keresztyének között kialakulóban lévő Treuga Dei-nek.

Nem az uralkodniakarás, nem az erőszakos diktatúra, hanem a jobb ember típusának kialakítása és a nagyobb szeretet odakiáltani magyar testvéreinknek a békeséget, — mondja a továbbiak során jelentésében — mert ha tovább gyűlölködünk, meghal édesanyánk, a mi örök életre hivatott magyar hazánk.

Elérkezett az ideje annak, hogy a párbérrendszerű egyházi adót minden egyháznál kötelezően eltöröljék. Ez nem jelentene menekülést az egyházi terhek viselésétől, hanem jelentené az egyházi adózás progresszív alapon való megváltoztatását. Felterjesztéssel kell fordulni a kormányhoz a párbérnek minden felekezetenél való eltörlése céljából és az egyházi és iskolai szükségletek fedezésére országos kulturadó kivetéséről kell gondoskodni.

A magyarországi Országos Nemzeti Klub Kárafláth Jenő főpolgármester elnöklésével nov. 10-én tartotta Budapesten az Orsz. Kaszinóban II-ik vitaestjét, amelyen a magyar közélet sok kiválósága jelent meg, hogy meghallgassa Ravasz László püspöknek „Miként domborítsuk ki jobban magyarságunkat a közoktatásban?” című előadását.

Ravasz László püspök először is a magyarság fogalmának helyes értelmezéséről beszélt. Megállapította, hogy a magyarság természet és történelem, lelkiség, azaz olyan erő, mely, mint a nemzet állandó életereje, felmérhetetlenül, meghatározhatatlanul hatott és élt. A magyar lélek viszont értékfogalom. A magyarság egyben azonban sors és misszió is, ami azt jelenti, hogy nekünk magasrendű hivatásunk, hogy magyarokká váljunk.

— Elsősorban tehát a magyar embert kell megismernünk! — mondotta Ravasz László. — És vajjon fordítunk-e elég nagy gondot arra, hogy a mi diákjaink megismerjék a magyar embert a világban és a történelemben? Elég gondot fordítunk-e arra, hogy megismerjék a magyar lelket? Nem! Az elemi iskola nem eléggé törekszik a szülőföldnek, a geográfiai tájnak, a helyi történelemnek, egyszerűen a természeti és történelmi adottságnak megismertetésére. A középiskolákban is több gondot kellene fordítani a földrajzi ismeretek tanítására, hisz ma már nemzetismeretet és emberismeretet leginkább a földrajzból lehet meríteni. Sokkal több gondot kellene fordítani iskoláinkban a magyar nyelv, a magyar beszéd tanítására, mert sem írásban, sem szóban nem bírjuk eléggé a magyar nyelvet. Nincs elég néprajzi ismeretünk, népművészetünket, népköltészetünket, népzeneinket nem ismerjük és nem gyakoroljuk. Nem neveljük diákjainkat önismeretre!

— Milyen borzasztó nemzetrontás, ha egy nemze-

dék a valóság helyes ismerete nélkül nő fel! — hangsúlyozta Ravasz püspök.

— Szükséges, hogy minden arravaló magyar gyerek megtanuljon egy idegen nyelvet. Érdeklünk, hogy országunk legmagyarabb rétege idegen nyelven is tudjon beszélni. Mert eddig olyanok voltunk, mint Krözus néma fiai. Nem tudtunk megszólalni; külföldön minden magyar ember, akinek érdemes lett volna beszélnie, hallgatni volt kénytelen és a legtöbbször azok közül, akik beszéltek és sokat beszéltek, jobb lett volna hallgatniok.

— A jövőben a magyarságunkat nem „jobban”, hanem „helyesebben” kell kidomborítanunk. Az iskolában is. A magyarság fogalmának revíziójára, bőlcsebb, igazibb, lelkibb értelmezésére van szükség.

Nankingon keresztül érkezett Európába a hír: Tibetben Saernsu községben megtalálták az új dalai lámát — egy alig három esztendő kis gyermeket. Ötven öreg buddhista szerzetes elindult a gyermekkel a szent város, Lhasa felé. A közel jövőben káprázatos pompájú ünnepek színhelye lesz Lhasa, a „szent könyvek városa”: trónjára ültetik az élő Buddhát. A hatalmas Tibet és a buddhista világ jelentékeny része örömmámorban uszik: ismét van dalai láma. Több ez nekik, mint a katolikus világnak a Vatikán erkélyéről elhangzó varázslatos mondat: „Habemus papam!” Mert a dalai láma a buddhisták hite szerint nem földi helytartó, hanem magának az Istennek reinkarnálódása, nem választott egyházfő, hanem csodálatos jelek és tünemények által kijelölt szent, akibe Buddha lelke költözött, akiben tovább él az Isten — az élő Buddha.

Henri Beraud a „Vigyázat keresztények” című cikkében kimutatja, hogy a vezető állásokban Franciaországban legnagyobb részt galíciai eredetű zsidók vannak. A miniszterelnök kabinetfőnöksége: A. Blumel zsidó, Jules Moch zsidó, Heilbronner zsidó, Grunelzim Balin zsidó, R. Hugó zsidó, Picard-Moch asszony zsidó, Madeleine Osmin zsidó. Az elnöki alminiszterség kabinetfőnöke: M. J. Schuller zsidó, M. Mumber zsidó. Igazságügyi minisztérium kabinetfőnöke: Veil zsidó, Pierre Rodrigues zsidó. Belügyminisztérium kabinetfőnöke: Bechoff zsidó, Salamon zsidó. Pénzügyminisztérium kabinetfőnöke: Veil Raynál zsidó. Közoktatásügyi minisztérium kabinetfőnökség: Marcel Abraham zsidó, Moerer zsidó, A. Dreffne Veil zsidó, Chaskin zsidó. Nemzetgazdasági minisztérium kabinetfőnöksége: Cahen-Salvador zsidó. Kereskedelmi tengerészet kabinetfőnöke: Gregh zsidó. Földművelésügyi minisztérium kabinetfőnökség: R. Lyon zsidó, Kiefe zsidó, Veil zsidó. Munkaügyi minisztérium kabinetfőnökség: Dreyfuss zsidó. Postaminisztérium kabinetfőnöke: Didkovsky zsidó, H. Grim zsidó.

A Szovjetunió az 1937. év első hat hónapjában összesen 612 templomot és imaházat záratott be. A bezárások okául azt hozták fel, hogy az épületek rozoga állapota közveszélyes. A tényleges ok azonban az volt, hogy a hívek szegénységüknél fogva nem tudták a templomok nyitvatartására kirótt nagy adókat fizetni. A bezárt templomok között van 402 orosz ortodox, 81 katolikus templom, 60 mosé, 55 zsinagóga és 6 baptista imaház. A harmadik öt éves (1938—1942) idején a népbiztos rendeletére az összes templomokat, mosékat, zsinagógákat, szerzetesházakat, amelyek több mint száz évesek, le kell bontani, mert „a lakosság életbiztonságára közveszélyesek.” Kivételt csak a történelmi nevezetességű és építészeti műalkotású épületekkel tesznek, de ilyen esetekben is a legtöbb moszkvai hatóságok engedélyét és beleegyezését kell megszerezni. E rendelet értelmében mintegy 2900 templom kerül lebontásra.

Franciaország csodálatos ajándékkal kedveskedett a világnak ifjúságának. Felépítette ott a világ legnagyobb szállodáját, amely 25.000 embernek adott hajlékot és teljes ellátást. Az Eifel-toronytól nem messze van az a szabad térség, amelyen felépítették a három hatalmas épületet. Természetesen csak képletesen lehet az épületeket szállodának nevezni, hiszen a három épület nem

egyéb, mint három olyan óriási hangár, amilyent még Páris sem látott. A szemlélő az első pillanatban azt hiszi, hogy valami repülőtéren van és ebben a három simafalú, óriási hangárban repülőgépek százai állanak egymás mellett. Pedig nem így van. A három épület mindegyikében egymás mellett ágyak ezrei állanak. Az első épületben tízezer ágy, a másodikban hétezer és a harmadikban — amely a fiatal nők szállodájául szolgál — nyolcezer-ágy sorakozik egymás mellé. Ez összesen huszonötezer. A világ ifjúságának ezt a hatalmas szállodáját két hónap alatt építették fel a franciák. Bábéli nyelvszavaz uralkodik itt. A világ minden nyelvén beszélő fiatalok laknak itt és amikor valaki belép az épület hatalmas ajtaján, bizony még hosszú idő telik el, míg eljut a saját ágyához, amelyet csak úgy talál meg, hogy minden ágy fölé oda van írva lakójának a neve. Az ellátást természetesen szintén 25.000 személy számára szervezték meg. Fialatoknak rendszerint jó étvágyuk van és így elképzelhető, hogy a külön épületekben elhelyezett konyhákban mit kell főzni 25.000 ember számára. Hatvan konyhán készítik az ebédet és a vacsorát. Körülbelül 10.000 kiló kenyér fogy el naponta, 5000 kiló hús, 6 kilométernyi hosszúságú kolbász, néhány vagon burgonya és hasonló. A hatalmas ifjúsági szállodában valóságban katonai fegyelem uralkodik, hiszen a rendet csakis így lehet fenntartani, zavarok és tumultusok elkerülése céljából. Angolok, olaszok, belgák, dánok, svédok, norvégok, magyarok, osztrákok, bolgárok, görögök vannak itt, de távoli világrészekből is eljöttek a fiatalok, hogy ebben a hatalmas szállodában kapjanak vendégszerető ellátást és végignézhessék a világkiállítás csodáit. A kiállítást folyó évi november 25-én *ideltuln* bezárták, ezen ideig 31 millió ember nézte meg a kiállítást.

A párisi világkiállítás még be sem csukta kapuit, máris újabb kiállítás óriási körvonalai bontakoznak ki. Newyork kezdte meg nagyarányú előkészületeit a legközelebbi világkiállításra, valóban amerikai tempóban. A newyorki világkiállítás eddig még soha nem látott méretekké és útemben készül arra, hogy a világot bámulatba ejtse. Hogy mi lesz a kiállítás fénypontja, arra nehéz felelni. Talán egy mesterséges világítású és levegőjű, ablaktalan ház fogja a látogatók figyelmét legjobban magára vonni. Helytelen volna azt hinni, hogy ebbe az épületbe a napsugarak nem szűrődnek be. Ellenkezőleg! A háznak Egészségház lesz a neve. Az alacsony épület tetején vízszintes üvegcsövek futnak körbe, ezek vezetik a világítást a belső helyiségekbe. Nappal napfényt, éjszaka pedig mesterséges világítást továbbítanak ezek a csövek a szobákba. Ennek az építkezésnek az a nagy előnye, hogy kikapcsolja az árnyékpézdést. A körbefutó üvegcsövek légmentesen záródnak és a ház, külső környezetétől teljesen függetlenül, hőmérsékletét maga állítja elő. A pincékből aknákon szívják be a külső levegőt, amelyet az évszakoknak megfelelően melegítenek, vagy hűtenek és megsűrve egyenletesen elosztanak a különböző helyiségekben. Az épület egyik jellegzetessége, hogy a lármás utca felé hátsó frontjával néz! Különös látványos lesz a kiállításnak az úgynevezett gömvasút is, amely a közismert hullámvasútkal emelése szerint külső erőforrások igénybevétele nélkül, egész különleges sínpályán óránkénti 150 kilométer sebességgel gördül majd a hegynek fel és a lejtőn le. Szenzáció lesz az űrhajó modellje is, amely a mai repülőgép és léghajó kombinációjaként 1000 kilométer óránkénti sebességgel, 6 óra alatt repüli át az Océánt. A haditechnika a háború borzalmas csatagépeinek különleges alkotásait fogja bemutatni: fényszórók, ultrasugarú televíziós gépek, tankok, halászgépek és a száztonnás bombavetők, karöltve a légi gázvédelmi berendezésekkel. A levegőből gyártott cukor és a szénből készült gumi, a jövő gazdasági háborújából adnak ízelítőt. Fantasztikusan emelkedik majd az égnek egy acélból készült torony, amelynek alapépítkezését már meg is kezdték. Az ezer méter magasra tervezett építkezéshez 25.000 tonna betont és 20.000 tonna acélt és vasat használnak fel.

Luigi Barzini olasz újságíró a következő megfigyeléseket írja az orosz nép vallásos megnyilvánulásairól:

1. a titkos templomok állandóan szaporodnak;
2. a vándorpapok, akik munkásoknak és koldusoknak vagy csavargóknak öltözködnek, templomról templomra járnak, hogy istentiszteletet tarthassanak;

3. a begunok szektája gyalog járja be egész Oroszországot és a hívek sejtébe tömörülve odukban, barlangokban vagy földalatti pincékben gyűlnek össze, hogy a szigorúan megállapított menetrend szerint érkező begunokat fogadják. Ezek a begunok életükkel játszanak, mert a szovjetkormány rendelete értelmében minden bíról eljárás nélkül hatálra ítélte őket ismeretlenül is, de azért prédikálnak a legközelebbi háborúról, amelyben el kell pusztulnia a kommunizmusnak és amely után vissza fog térni Isten országa Oroszországban;

4. a vallás nemcsak az öregek, hanem az ifjúság közepette is terjedőben van;

5. ez a nagy hit magyarázza meg azt is, hogy a papság minden üldözése ellenére sem halt ki. Pedig az öregeket már száműzték, agyonlőtték vagy meghaltak. Helyükbe fiatalok lépnek, akik hiányos tudással ugyan, de mérhetetlen hittel átveszik a kihullottak szerepét.

A moszkvai kormány több mint egymillió rubelt irányított elő hét új börtönnek a felépítésére. Ezekre azért van szükség, mert a városok valamennyi börtöne zsufolásig megtelt.

A pécsi lutheránus gyülekezet a következő levelet intézi minden — az egyház kárára reverzálist adó — megtévedettekhez:

„Sajnálattal értesültem arról, hogy folyó évi . . . hó . . . napján házasságát reverzálistal kárunkra kötötte meg. Szomorúan állapítjuk meg ebből a tényből egyházunk iránti hűtlenségét.

Kötelességszerűen közlöm, hogy egyházunk a reverzálist adókat, mint hűtleneket kiválasztja a hűséges egyháztagok sorából s reájuk vonatkozólag a következő határozatokat hozta:

1. Kárunkra reverzálist adó egyházunkban szavazati joggal nem bír. 2. Tisztséget nem viselhet. 3. Az Úr szent vacsorájához nem járulhat. 4. Eltemetését az egyház nem tagadja ugyan meg, de megkülönböztetésül rövid liturgiával: csak igeolvasásból és imádságból álló szertartással temeti el.

Aki elkövetett bűnét jóvát teszi, természetesen újra felvételt nyer a hűséges egyháztagok sorába.

Szomorú szívvel köszönti anyaszentegyházának lelkipásztora.*

Budapesten felállítják Luther Márton szobrát. A világ leghatalmasabb Luther-emlékműve Wormsban látható. Az egész mű egy 12,5×12,5 négyzetméteres gránitkockán nyugszik s Luther 8,5 méteres szobra körül van még rajta 12 más szobor is, a reformáció korából. Az óriási emlékművet 1869-ban emelték.

Stalin nem rég elhunyt anyja élete utolsó szakaszában újra visszatért az orosz ortodox egyházba. Az anyja végrendeletét, amelyben egyházi temetést rendel el és vagyonát, mintegy 9000 rubelt, a tífisi egyháznak hagyományozta — Stalin intézkedésére — nem hajtották végre.

Magyarországon száz hold földet kapott a Szeretetszövetség az alföld egyik városa határában és szép házat a városban új szeretetház létesítésére, ajándékozás útján. Az ajándékozók nem akarják magukat megnevezni. Ugyancsak most történt, hogy Debrecenben Boldogh István mézárómester és felesége 243 kat. hold földet hagytak a debreceni ref. egyháza.

Kevesen tudják, hogy

az ótestamentum eredeti nyelve a héber, az újtestamentomé a görög;

a „biblia“ szó sehol sem fordul elő a bibliában. Ezt a nevet, amely „könyvek“-et jelent, Chrysostomus adta a szentírásnak az 5. században;

a bibliát körülbelül 30 ember írta, körülbelül 1600 év alatt;

az ótestamentum 39, az újtestamentum 27, az egész biblia 66 könyvből áll. Akinek tehát bibliája van — egész könyvtára van;

az első bibliafordítás az volt, mikor a héber ótestamentumot görögre fordították Krisztus előtt 280-ban. Neve, mivel 70 tudós végezte, görögül: septuaginta;

a biblia 1189 fejezetből és 31.173 versből áll;

a biblia középső fejezete a 118. zsoltár. Középső verse pedig a 118. zsoltár 8. verse: „Jobb az Urban bizni, mint emberekben reménykedni“;

a biblia leghosszabb könyve Jeremiás könyve, legrövidebb könyve pedig János második levele. A biblia leghosszabb fejezete a 119. zsoltár, legrövidebb fejezete pedig a 117. zsoltár. A biblia leghosszabb verse Ester 8, 9-ben, a legrövidebb verse pedig János 11, 35-ben olvasható;

a bibliát fejezetekre 1240-ben, versekre 1445-ben osztották fel;

a biblia aránylag a világ legolcsóbb könyve;

ma már az emberiség háromnegyed része saját anyanyelvén olvashatja a bibliát;

a könyvnyomtatás feltalálása óta a különböző bibliatársulatok körülbelül kétezer millió bibliát terjesztettek el;

a biblia legrégebb kéziratai a következők: a Chester Beatty Papyrus, a Krisztus utáni második és harmadik századból; a Codex Sinaiticus a negyedik századból, amelyet egy Tischendorf nevű német tudós a szemét között fedezett fel egy sinai hegy alatti kolostorban; a Codex Vaticanus a negyedik századból és a Codex Alexandrinus az ötödik századból;

a biblia ezidőszent már 997 különböző nyelvre lefordítva;

hogy a római katolikus egyház hivatalos bibliafordításában, az u. n. latin Vulgátában benne van a „protestáns“ szó. Krónika II. könyve 24. fejezetének 19. versében ugyanis ezt olvassuk: „Mittebatque eis prophetas ut reverterentur ad Dominum, quos protestantes illi audire nolabant.“ Magyarul: „És küldte hozzájuk prófétákat, hogy visszatérítsék őket az Urhoz, akik bizonyosságot tevének ellenük, de nem hallgattak rájuk“;

hogy nincs még egy könyv, amelyet annyiszor halálra ítélték volna, mint a bibliát. Már az ótestamentumban találkozunk efféle gonosz törekvéssel. Jósias király idejében például úgy kell újonnan felfedezni Istennek azt a törvénykönyvét, amely egészen feledésbe ment, mert valaki elrejtette a templomban: Jeremiás próféta írásait is elégették ellenségei (Jeremiás 36.) Azt pedig felsorolni is lehetetlen, hogy az első keresztyének üldöztetésének idejében hány drága bibliai szentírást pusztult el!

hogy később megkezdődtek a biblia-égetések. Az 1415-i konstanzi zsinat például elrendelte, hogy az angol Wiclif János lefordított bibliáját el kell égetni. 1526-ban és 1530-ban London, 1534-ben Páris, 1557-ben Oxford, 1683-ban a francia Poitou, 1883-ban Barcelona, 1923-ban Róma, 1926-ban a görög Syra, 1932-ben pedig az irországi Dublin látott gyászos biblia-égetést. X. Pius pápa pedig az 1927. „Cath. Compendium“ 110. oldalán ezt mondja: „Ha egy római katolikus embernek egy protestáns bibliát akar adni, utasítsa vissza borzadálylallyal, mert azt az egyház tiltja, ha pedig vigyázatlanságból mégis birtokába jutott egy, dobja azonnal a tűzbe“;

hogy a biblia üldözése a keresztyénség elterjedésével sem szűnt meg. A 13. században a római egyház egyik zsinata megtiltotta a biblia olvasását. A hívek kezéből kivett, elnémitott biblia pedig halálra ítélte a bibliát;

hogy Szovjetország is halálra ítélte a bibliát. A nagy orosz földre még ma is tilos bibliát bevinni;

hogy nálunk is sok a halálra ítélte biblia. Egyszer egy kisfiú — rámutatva a poros bibliára — így szólt az anyjához: „Igaz, hogy ez az Isten könyve, édesanyám?“ — „Igaz, fiacskám“ — felelt az anya. „Akkor hát küldjük vissza a jó Istennek, mert hiszen mi sohasem használjuk“ — mondta a kisfiú. Minden mestergerendára, szekrényfiókba tett biblia, halálraítélte biblia. Halálraítélte még a legszebb szoba leterített asztalára tett díszbiblia is, ha nem olvassák;

hogy az ellenreformáció idejében a hitehagyó Nádasdy Ferenc egyik trencsénmegyei birtokán Pilarik István beckói lelkészt elűzte hivatalából, bibliáját pedig nyilvánosan elégettette. A hirtelen kerekedett szél az égő biblia egyik lapját felkapta s azt egyenesen Nádasdy ölébe vitte, aki sápadtan olvasta a lapon Esaiás 40. fejezetének 8. versét: „Meggzáradt a fű, elhullt a virág, de Istenünk beszéde mindörökké megmarad.“ Bizony! a bibliát halálra ítélték, de el nem pusztíthatják;

hogy a Brit- és külföldi Bibliatársulat londoni múzeumában egy érdekes angol nyelvű újtestamentum látható, melyet egy szegény földmives írt — tollal. E könyv története a következő: Egy szegény földmives azzal a kéréssel állított be urához, hogy kölcsönözzön neki egy újtestamentumot. Abban az időben igen ritka és drága dolog volt a biblia. Így érthető, hogy a földmivesnek vonakodott a kérés teljesíteni, mert tulajdonában lévő, drága újtestamentumot féltette házából kiadni. Ekkor a földmivesnek egy jó ötlete támadt: — Ej — mondta — nem írhatnám én azt le? — Ha van tintád és tollad, miért ne. Felelte a földesúr. — Azt szerzek magamnak, ha ön megengedi, hogy esténként az előszobában másolgassam. Ezt a kérést már nem utasíthatta el a földesúr. És az életvizere szomjas földmives, naplemente után minden áldott este megjelent a kastélyban és gyér fagygyugyertya fényénél nehézkes kezével nagy buzgósággal róttá a sorokat. Írt-írt, versről-verse, fejezetről-fejezetre. Így írt éveken át, fáradhatatlanul késő éjszakáig, míg végre elkészült és lemásolta az egész újtestamentumot. Nagy örömmel mulatta művét urának. Ekkor így szólt az uraság: „Meg tennél nekem valamit? Nézd egy szép újtestamentumot adok neked. Nagy betűkkel. Erős kötésben. Nem adnád nekem érte, amit leírtál?“ A földmives belement a cserébe és így került kézirása a londoni múzeumba, mint egyszerű ember evangéliumhoz való ragoszkodásának a jele;

hogy a Brit- és Külföldi Bibliatársulat használt bélyegekből az elmúlt évben 4000 pengőt (1,200.000 Lei) vett be. Azok a bibliaterjesztők, akik ebből a forrásból nyerték fizetésüket, 39.000 bibliát terjesztettek el;

hogy Vezérlő fény címen adta ki a Brit- és Külföldi Bibliatársulat az elmúlt év bibliaterjesztő munkájáról szóló beszámolóját, amelynek néhány adatát idejegyezzük. A Társulat ezer iratterjesztővel végzi a bibliaterjesztés munkáját szerte a világon. Az elmúlt évben 11,343.948 bibliát terjesztett el a Társulat. A bibliaterjesztő munka elmúlt évi kiadása 387.139 angol font, körülbelül 240 millió lei volt.

A vasárnapi iskolák csak Oroszországban vannak eltüntetve, 129 országban szabadon működnek.

Kilencmérés szántóföldet adtak alapítványként kiskunlacházai ref. egyháznak Józán G. Gábor és neje korán elhunyt gyermekük emlékére, hogy annak jövedelméből az elemi iskola jómagaviseletű és jólmenetelű tanulói jutalmaztassanak.

A közelmúltban halt meg Doumergue Gaston, volt köztársasági elnök, aki buzgó református volt. IV. Henrik egykori király óta ő volt Franciaország második

protestáns államfője. Mikor elnökké lett, a francia protestáns múzeum igazgatója erre hivatkozva kérte tőle az arcképet, hogy elhelyezze IV. Henrik mellé. Dourmergue teljesítette a kérést, de megjegyezte: „A különbség kettőnk között az, hogy IV. Henrik, hogy trónját megtarthassa, megtagadta hitét, — amit én sohasem fogok megcselekedni“.

A madagaszkári misszió 1820-ban kezdődött. 1835-ben azonban az akkori királyné elűzte a misszionáriusokat és a keresztyéneket üldözni kezdte. Az első halálos áldozat 1837 augusztusában egy pogányból keresztyénné lett 39 éves benszüllött asszony, Rasalama volt. Halála előtt ezt mondta: „Nem félek a haláltól, sőt boldog vagyok, hogy méltó lettem Krisztusomban vetett hitemért.“ Utána még vagy 200-at kivégeztek. A keresztyénséget azonban nem tudták kipusztítani. A binlia erősebb volt, mint az üldözők. Madagaszkárban még ma is látható Rasalama kunyhója s kertjében az a gödör, amelyet maga ásott az üldözött keresztyének istentiszteleti helyéül. Halála helyén emléktemplomot építettek, emléket pedig a századik évfordulón megünnepelték.

Az Egyesült-Államok szövetségi pénztárának van egy külön kezelés alatt álló alapja. Ezt lelkiismereti alapnak nevezik, mivel olyanok küldenek bele pénzt, akik az államot valamiképpen megrövidítették és a lelkiismeretük nem hagyja őket nyugodni addig, míg mulasztásukat jóvá nem teszik. 1811 óta tartja fenn az állam ezt az alapot, amikor az első öt dollárt kapta ilyen címen. A legnagyobb összeg, amelyet az alap egy személytől valaha is kapott, nyolcvanezer dollár volt. Négyzereze annak az összegnek, amellyel a beküldő az államot megrövidítette. Az eredeti összeg négyzerezetre emelésében a beküldőt Zákeus példája vezette: „Uram, ha valakitől valamit patvarokodással elvettem, négy annyit adok helyébe.“ (Luk. 19:8.) Egyházközségeink pénztára egy-egy lelkiismereti alap. Rengeteg azoknak a száma, akiket méltán nyugtalanítana a lelkiismeretük azok miatt a hátralékok miatt, amikkel ekklezsiájuknak tartoznak és amiket ekklezsiájuk kérésére nélkülöz.

Beszélő bibliát készített a newyorki Bibliatársulat vakok számára. Fonográflemez segítségével adják ugyanis számukra a négy evangéliumot és a Zsoltárok Könyvét. Eddig csak 4 percig tudtak adni egy-egy szöveget, de újabban sikerült az Egyesült-Államokban olyan lemezeket előállítani, amely 17 percig tartó szöveget tud egyfolytában leadni. Ez a találmány nagy áldás az olyan vakok számára, akik nem tudják az ú. n. Braille-írással kiadott bibliákat Olvasni.

Gyarpodók a keresztyének száma az Egyesült-Államokban a Christian Herald legújabb statisztikája szerint. Az összes felekezetek egy évi gyarpodása 837.404 lélek. Az összes egyháztagok száma 63 millió 493 ezer és 36. Ez még mindig csak a lakosság fele. És ebből is mennyi a templomba csak ritkán járó, az adakozásban hátra húzó, csak névleges keresztyén!

Newyorkban a rendőrség számára protestáns egyház alakult. Commissioner Valentine, népszerű és bölcs rendőrfőnök így indokolta meg a rendőrök egyházalapítási kérvényét: Mennél vallásosabb lesz a rendőrség annál jobb férjek, édesapák, fiak és testvérek lesznek a rendőrök.

Az Egyház hét szabadsága a „Life and Work“ keresztyén világmozgalom 1937-iki oxfordi (Anglia) konferenciája szerint a következő: 1. a maga hite és hitvallása megállapításának a szabadsága, 2. az istentisztelet, az igehirdetés és tanítás szabadsága, 3. a maga kormányzási rendje, papjai és tagjai minősítése meghatározásának a szabadsága, 4. a papjai képzése felletti ellenőrzésnek és ifjúsága vallásos nevelésének és tanításának a szabadsága, 5. a keresztyén szolgálat és missziói munkálkodás szabadsága, 6. más egyháztestekkel való kooperálás szabadsága, 7. e célok elérését szolgáló eszközei és tevékenységei mindenki számára hozzáférhetővé tevésének a szabadsága. Egyebekben

mind az államnak, mind másoknak, személyválogatás nélkül, szívesen szolgál az Egyház, de ezekben egyedüli urának csak a Szentháromság-egy-igaz-Istent ismeri el, még ha ezért szenvednie is kell.

Kolozsvári Székely Társaság tanoncelhelyező munkája. Kisebbségi életünk egyik legfontosabb kérdése az iparos kérdés. Városainkban az iparosság az egyik legbiztosabb életpálya, azok számára pedig, akik földhiány miatt a faluban gazdálkodni nem tudnak, vagy pedig ipart tanulni akarnak, régtől kezdve ez volt s még ma is ez a kenyérhezjutás egyik legmegfelelőbb módja. Áll ez különösen a Székelyföldre nézve, amely sohasem tudta egészen eltartani azokat, akik ott születtek. Mikor mód volt arra, hogy a székelyekből iparosok legyenek, belőlük lettek a legjobb és legbecsültebb iparosaink, mikor azonban erre nem volt alkalom, el kellett vándorolniuk a regátba vagy pedig külföldre s ezek közül nagyon sokan végleg elvesztek a fajtájuk számára.

A Kolozsvári Székely Társaság 1926-ban történt megalapítása óta azt az alapszabályszerű célt szolgálja, hogy szegénysorsú székely gyerekeket tanoncoknak juttasson be, őket felnevelésükben segítse és aztán el is helyezze. Ennek a munkának érdekében Kolozsvárt a Társaság keretében mindenki összefogott, aki székely származású. Teljes egyetértésben és vállt vállnak vetve dolgoznak ezért a vezető emberek, a magas állásúak épen úgy, mint az iparosok és az egyszerű alkalmazottak. E munka eredményeként számos értékes iparos kiképzését és elhelyezését tette lehetővé eddig is a Társaság. Ezt a munkát folytatja a Társaság most választott új tisztikara, élükön a kolozsvári iparosság két kiemelkedő egyéniségevel: id. Deák Ferenc elnökkel és Demeter Ferenc alelnökkel. A Székely Társaság állandóan nyilvántartja azokat a mestereket, akik tanoncokat keresnek, ugyanakkor pedig azokat a falusi székely fiatalokat is, akik tanoncként akarnak elhelyezkedni. Ha a megfelelő szakmában hely van, akkor a tanoncot el lehet helyezni. Ezt a munkát eddig csak a kolozsvári elhelyezésre nézve folytatták, most azonban rendre ki akarják terjeszteni a kisebb vidéki városokra is. A munka kiszélesedése, amely a tanoncok számára sok új elhelyezkedési lehetőséget jelentene, csak úgy valószínűsíthető meg, ha a Székely Társaságot ebben a munkájában a vidéken élő tanult emberek is lelkesen támogatják. Kérjük őket, hogy a Társaságot (Cluj-Kolozsvár, Calea Marechal Foch 43.) szíveskedjenek időnként értesíteni a következőkről:

1. Kik akarnak a faluban tanoncok lenni és milyen szakmát óhajtanak tanulni? Ezzel kapcsolatban szíveskedjenek ők vagy az érdekelt szülők azt is megírni, hogy a gyereket képesek-e a tanulásban valamilyen módon támogatni (ruhával, havi pénzsegély), vagy pedig minden szükségletük előteremtésére a Társaságot kérik meg. Hangsúlyozni kívánja a Társaság, hogy miután ilyen célra semmiféle anyagi alapja nincs és a felmerülő költségeket esetenként kell előteremtania, csak olyan fiú elhelyezését és támogatását vállalja, aki teljesen szegénysorsú, amit a papnak vagy a tanítónak írásban kell igazolni. Egyben kéri a szülőket, hogy aki csak teheti, áldozatok árán is bármily kevéssel járuljon hozzá a gyermeke neveltetéséhez. A falu vezetőit pedig arra kéri, hogy a teljesen szegénysorsú, értékes gyerekek tanulási lehetőségét úgy is próbálják biztosítani, hogy falujukból vagy vidékről rendszeres önkéntes hozzájárulásokat gyűjtsenek vagy juttassanak el a Társaság vezetőségéhez erre a nemes célra.

2. A Társaságnak tudnia kell azt is, hogy a vidéki kisvárosokban élő iparosok közül ki tud és akar tanoncot elhelyezni? Az illetők, vagy pedig az ott élő papok, tanítók, ügyvédek, orvosok stb. írják meg ezek neveit, szakmájukat a Társaságnak és azt is, hogy a gyerek ellátását teljes egészében tudják-e vállalni, vagy nem.

Szerkesztésért felel: DR. TAVASZY SÁNDOR.

Nyomatott a „Grafica“ könyvnyomdában, Cluj.

